

**Witam Państwa na wykładzie z podstaw mikroekonomii,  
:)...**

# RYNEK 1

**A zatem, RYNEK, PAŃSTWO i NORMY SPOŁECZNE (KULTUROWE) decydują CO, JAK, i DLA KOGO wytwarza gospodarka. WŁAŚNIE ROZPOCZYNAMY ANALIZĘ RYNKU.**

## **RYNEK JEST TO SYSTEM WSPÓLZALEŻNYCH TRANSAK-CJI KUPNA I SPRZEDAŻY DOBRA.**

**Definicja rynku jest ogólnikowa, bo rynki wiele różni, a mało upodabnia.**

**Definicja rynku jest ogólnikowa, bo rynki wiele różni, a mało łączy (upodabnia).**

**Niekiedy handel trwa ciągle (np. sprzedaż kanapek na Dworcu Centralnym w Warszawie), innym razem – okresowo (np. na giełdzie papierów wartościowych we Frankfurcie n. Menem).**

**Definicja rynku jest ogólnikowa, bo rynki wiele różni, a mało łączy (upodabnia).**

**Transakcje zawierane są w wielu miejscach (np. na straganach i w sklepach na Krowodrzy w Krakowie) lub w jednym miejscu (np. na aukcjach obrazów w londyńskim do-mu aukcyjnym *Sotheby's*).**

**Definicja rynku jest ogólnikowa, bo rynki wiele różni, a mało łączy (upodabnia).**

**Cenę ustala się np. przez licytację, targ, naklejenie nalepki. Handlujący w różny sposób zdobywają potrzebne informacje np. o towarze.**

**Budując UPROSZCZONY OBRAZ, CZYLI MODEL rynku, pominiemy te różnice. Za ważne uznamy natomiast to, że na rynku zwykle pojawiają się:**

**1. POPYT,**

**2. PODAŻ,**

**3. CENA RÓWNOWAGI RYNKOWEJ.**

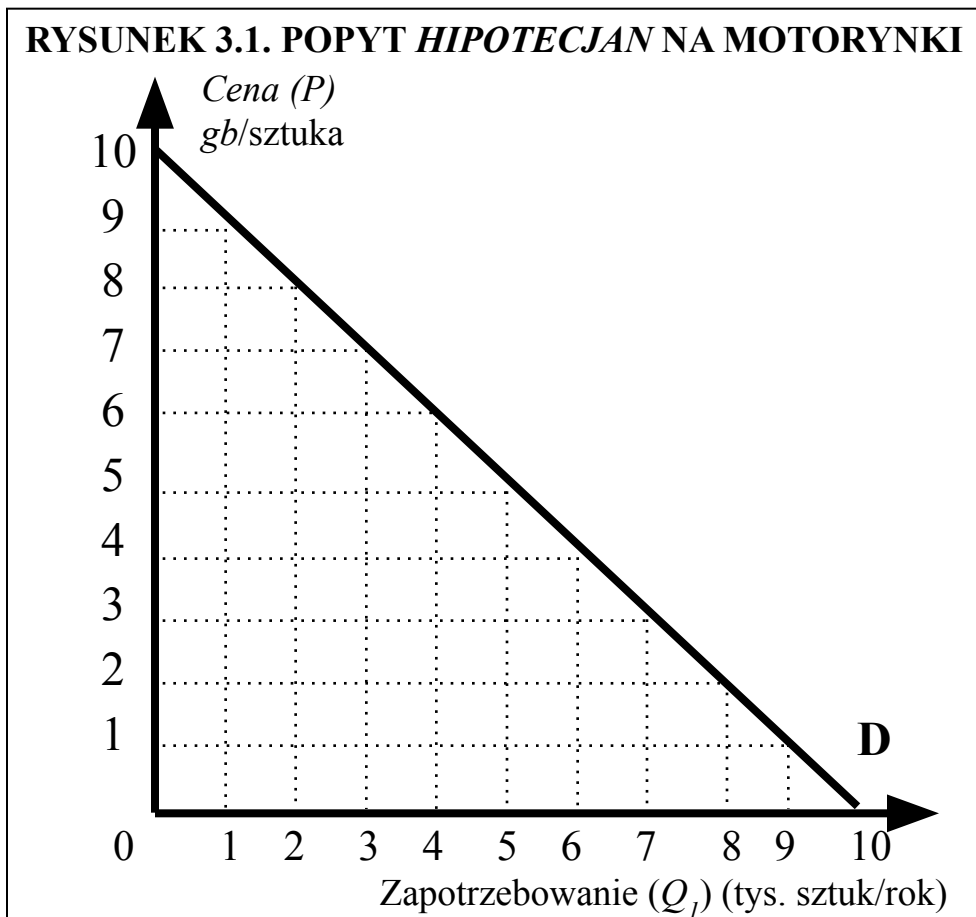


## POPYT

**TABLICA 3.1. POPYT *HIPOTECJAN* NA MOTORYNKI**

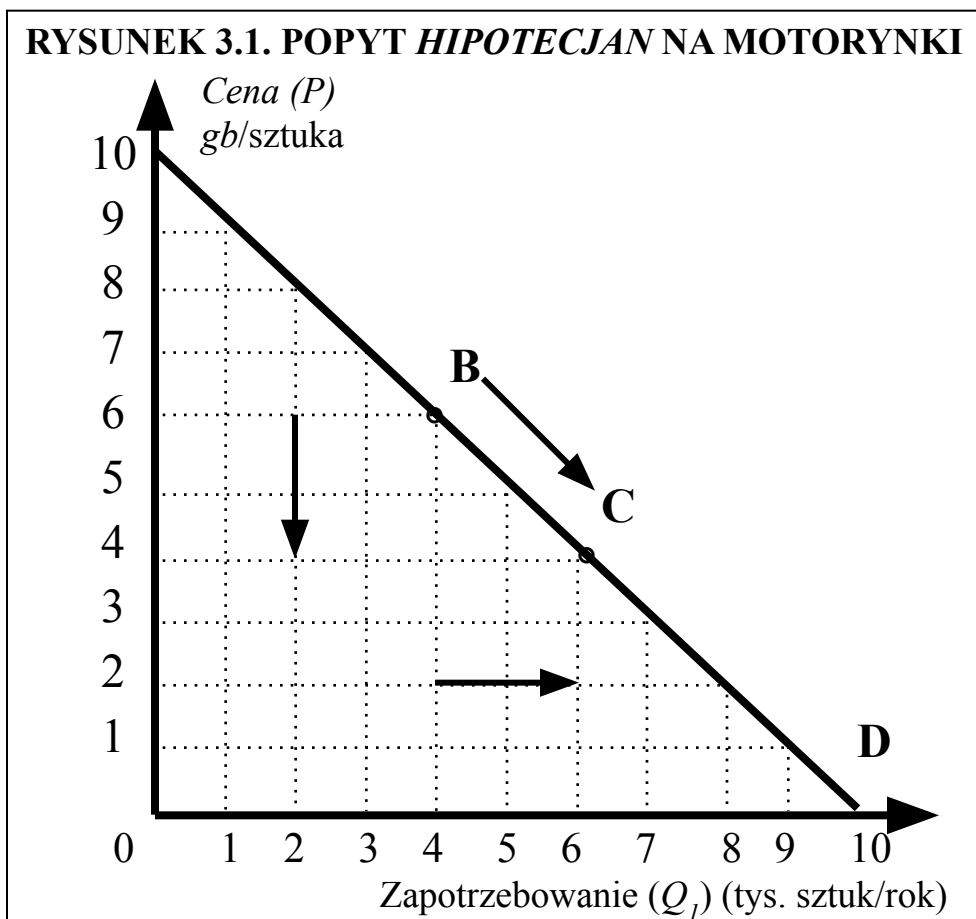
Cena ( $P$ ) (gb/szt.)	Zapotrzebowanie ( $Q_1$ ) (tys. sztuk/rok)
0	10
1	9
2	8
3	7
4	6
5	5
6	4
7	3
8	2
9	1
10	0

*Źródło: Hypothesis Statistics, nr 5, 1995 r.*



1. Klauzula *ceteris paribus*.
2. Prawo popytu i jego uzasadnienie

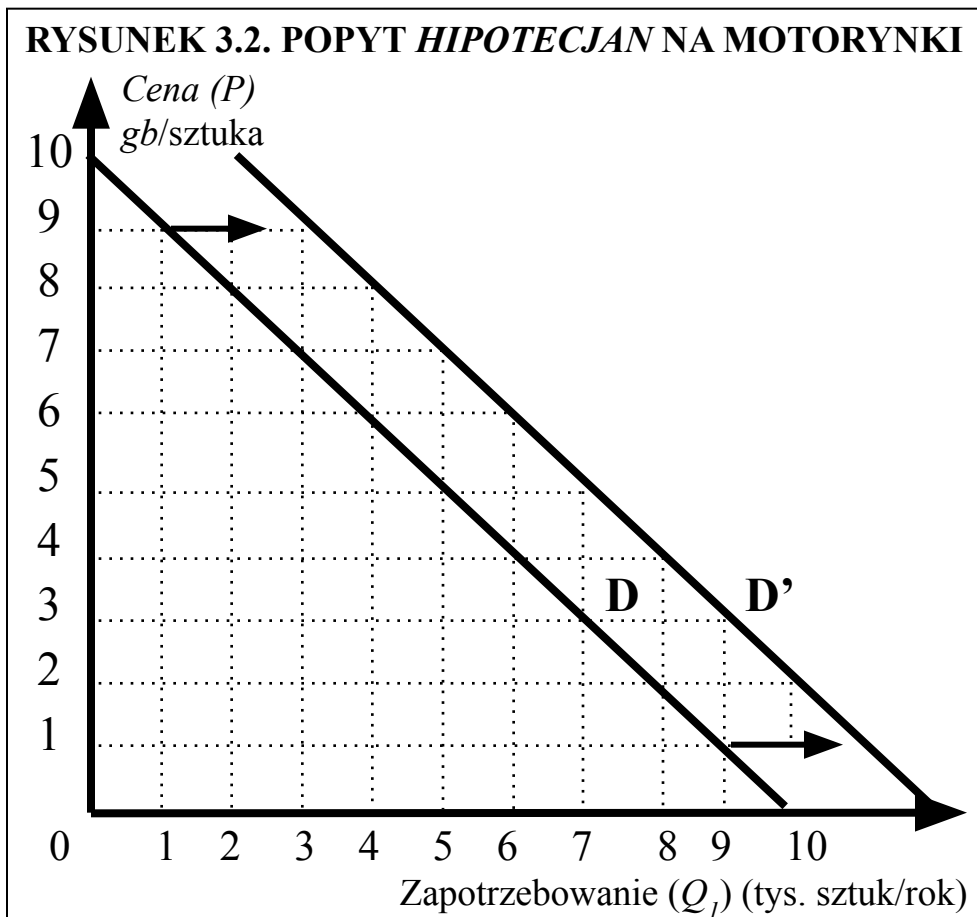
**Rozróżnijmy przesunięcie wzdłuż linii popytu oraz przesunięcie całej linii popytu.**



**TABLICA 3.2. POPYT *HIPOTECJAN* NA MOTORYNKI**

Cena ( $P$ ) (gb/szt.)	Zapotrzebowanie ( $Q_1$ ) (tys. sztuk/rok)	
	Przed	Po
0	10	12
1	9	11
2	8	10
3	7	9
4	6	8
5	5	7
6	4	6
7	3	5
8	2	4
9	1	3
10	0	2

Źródło: jak w tablicy 3.1.



**Linia popytu przesuwa się m.in. pod wpływem:**

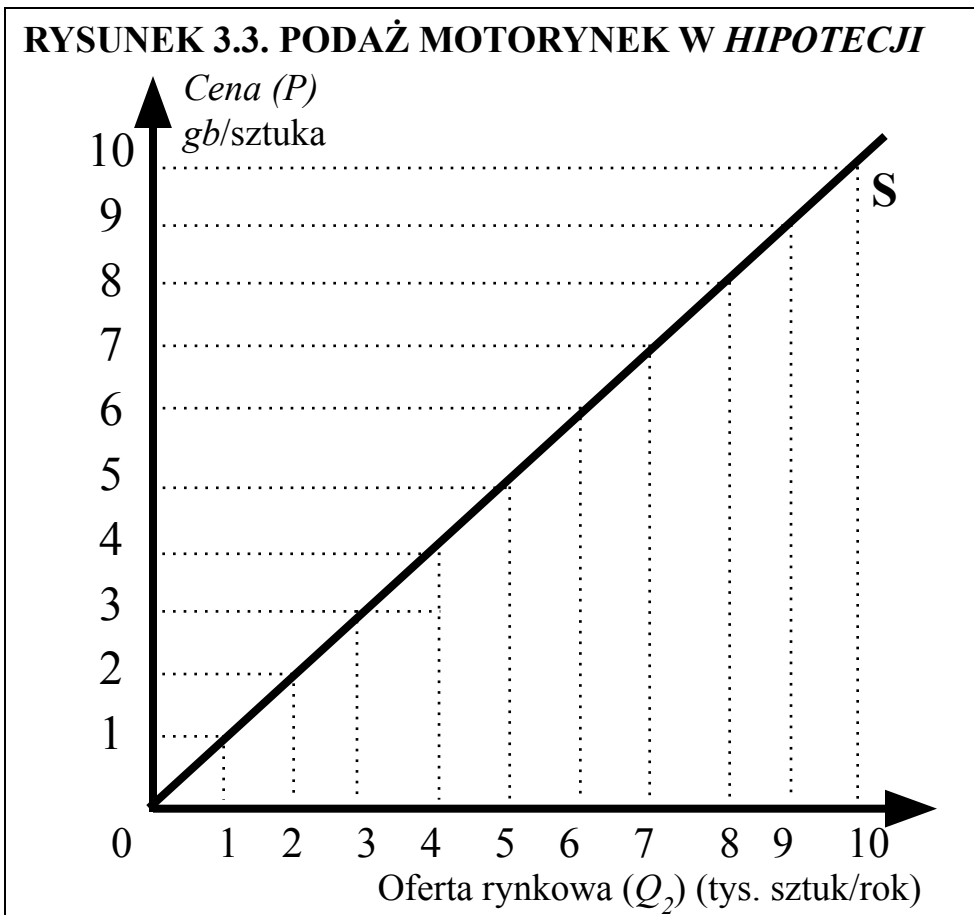
- 1. Zmian cen dóbr pokrewnych.**
- 2. Zmian dochodów nabywców.**
- 3. Zmian gustów nabywców.**
- 4. Zmiana liczby nabywców.**

**PODAŻ****TABLICA 3.3. PODAŻ MOTORYNEK W HIPOTECJI**

Cena ( $P$ ) (gb/szt.)	Oferta rynkowa ( $Q_2$ ) (tys. sztuk/rok)
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10

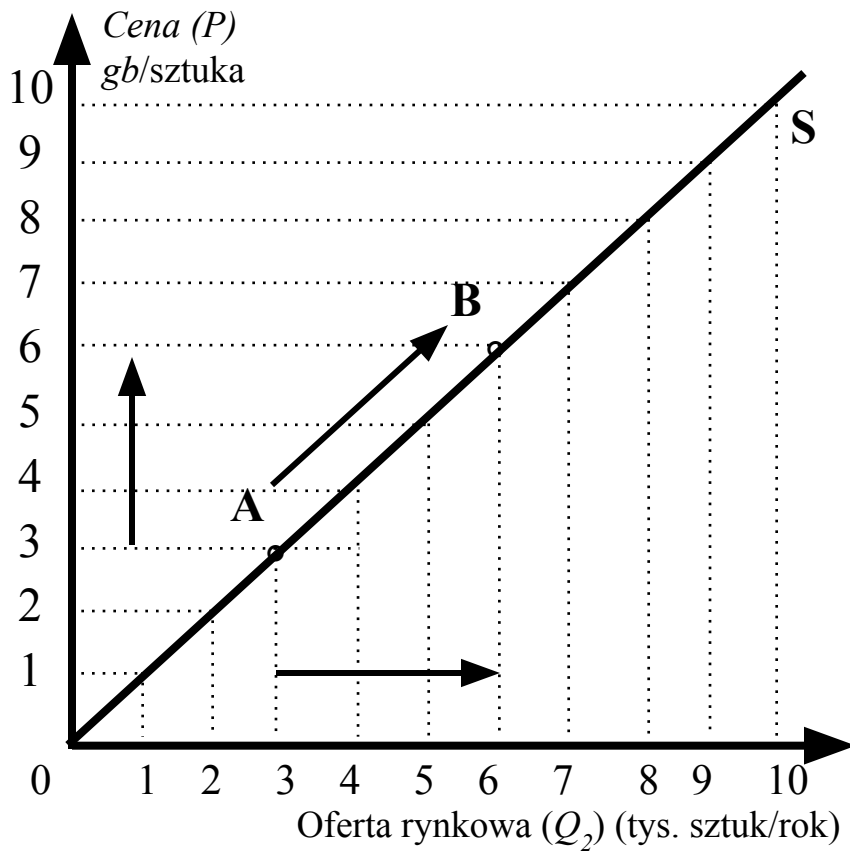
Źródło: *Hypothetian Statistics*, nr 5, 1995 r.





1. Klauzula *ceteris paribus*.
2. Prawo podaży i jego uzasadnienie

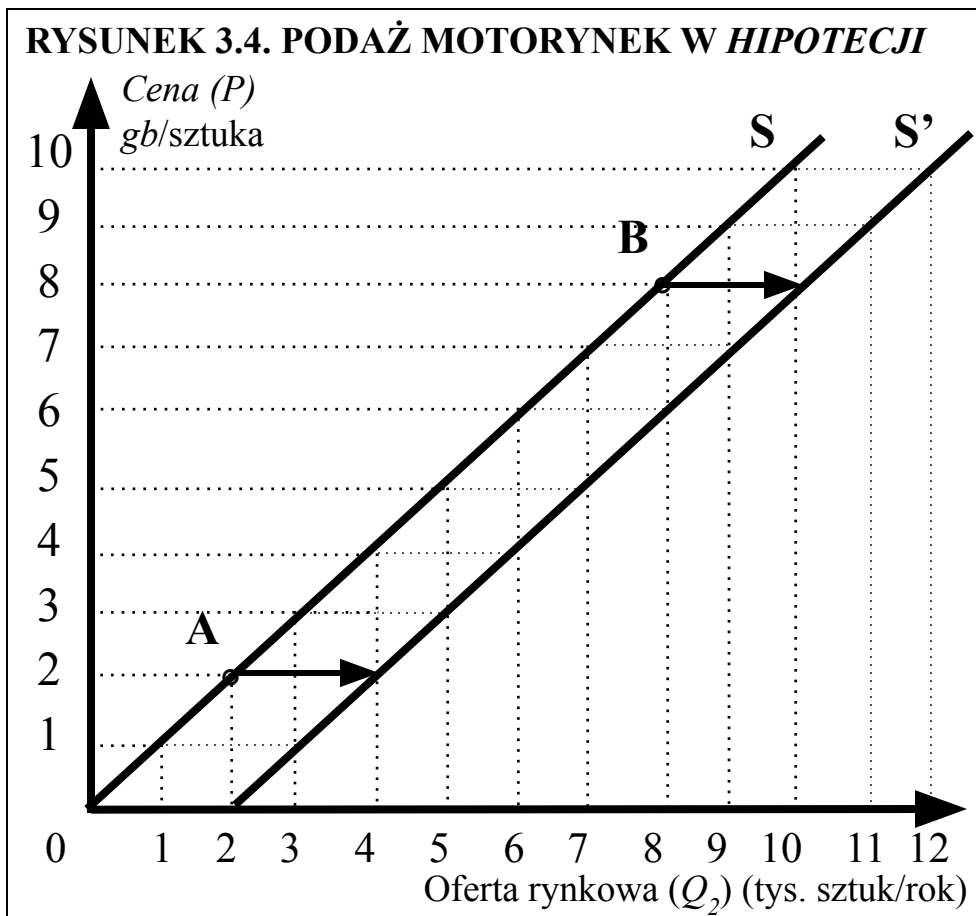
**Rozróżnijmy przesunięcie wzdłuż linii podaży oraz przesunięcie całej linii podaży.**

**RYSUNEK 3.3. PODAŻ MOTORYNEK W HIPOTECJI**

**TABLICA 3.4. PODAŻ MOTORYNEK W *HIPOTECJI***

Cena ( $P$ ) (gb/szt.)	Oferta rynkowa ( $Q_2$ ) (tys. sztuk/rok)	
	Przed	Po
0	0	2
1	1	3
2	2	4
3	3	5
4	4	6
5	5	7
6	6	8
7	7	9
8	8	10
9	9	11
10	10	12

Źródło: jak w tablicy 3.3.



**Linia podaży przesuwa się m.in. pod wpływem:**

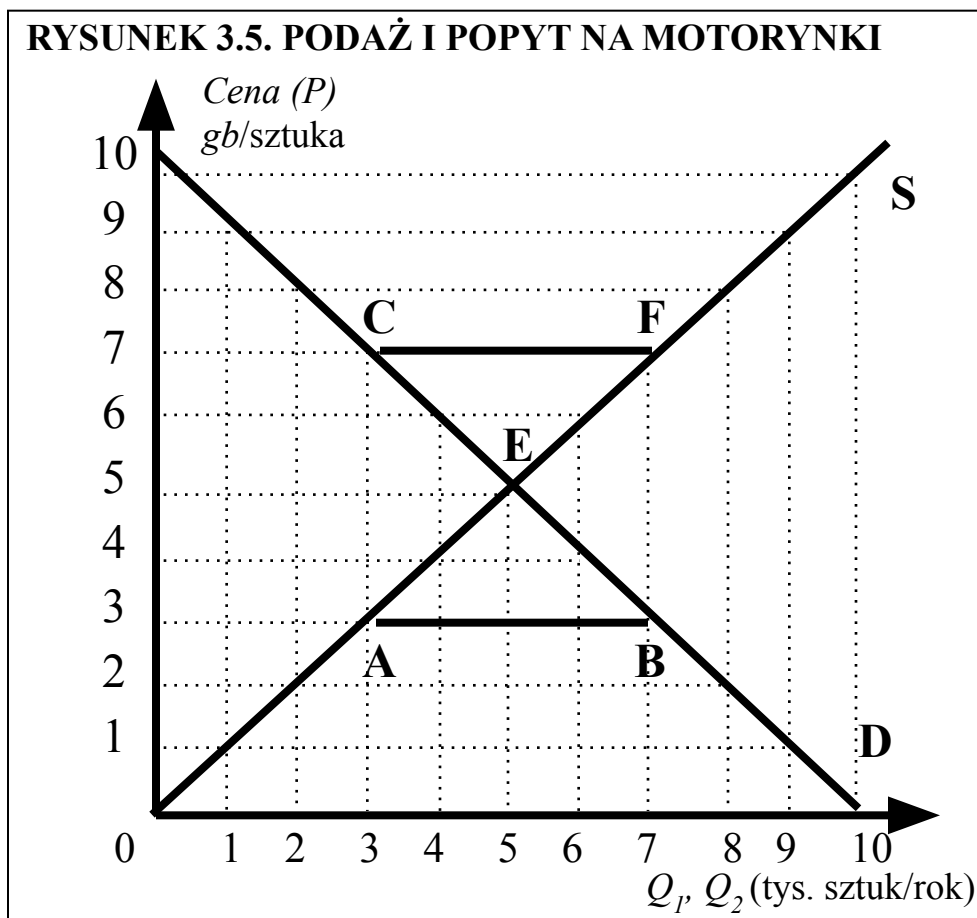
- 1. Zmian cen czynników produkcji.**
- 2. Zmian sposobu produkcji.**
- 3. Interwencji państwa.**
- 4. Zmiana liczby producentów (sprzedawców).**

## CENA RÓWNOWAGI RYNKOWEJ

**TABLICA 3.5. PODAŻ I POPYT NA MOTORYNKI**

Cena ( $P$ ) (gb/szt.)	POPYT $Q_1$ (tys. sztuk/rok)	PODAŻ $Q_2$ (tys. sztuk/rok)
0	10	0
1	9	1
2	8	2
3	7	3
4	6	4
<b>5</b>	<b>5</b>	<b>5</b>
6	4	6
7	3	7
8	2	8
9	1	9
10	0	10

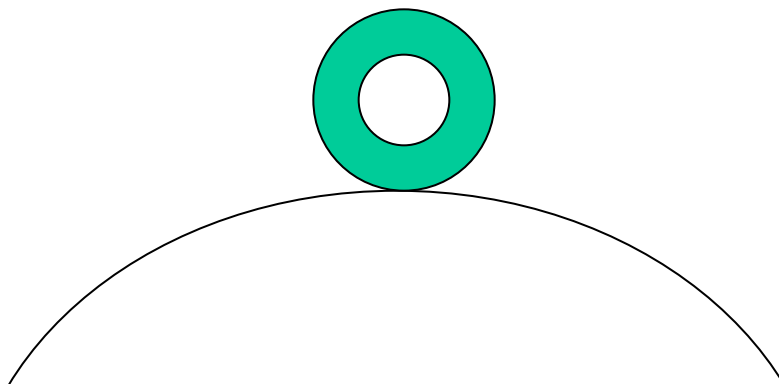
Źródło: tablice 3.1.i 3.3.



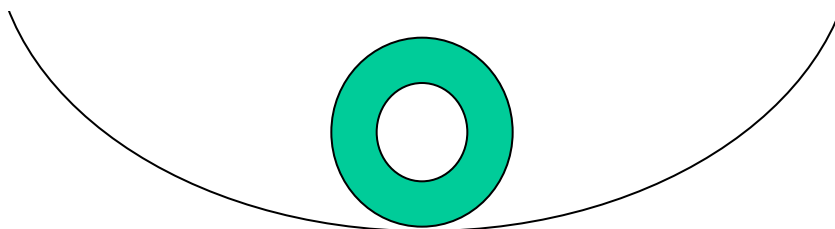
**1. Kwestia STABILNOŚCI sytuacji w punkcie E.**

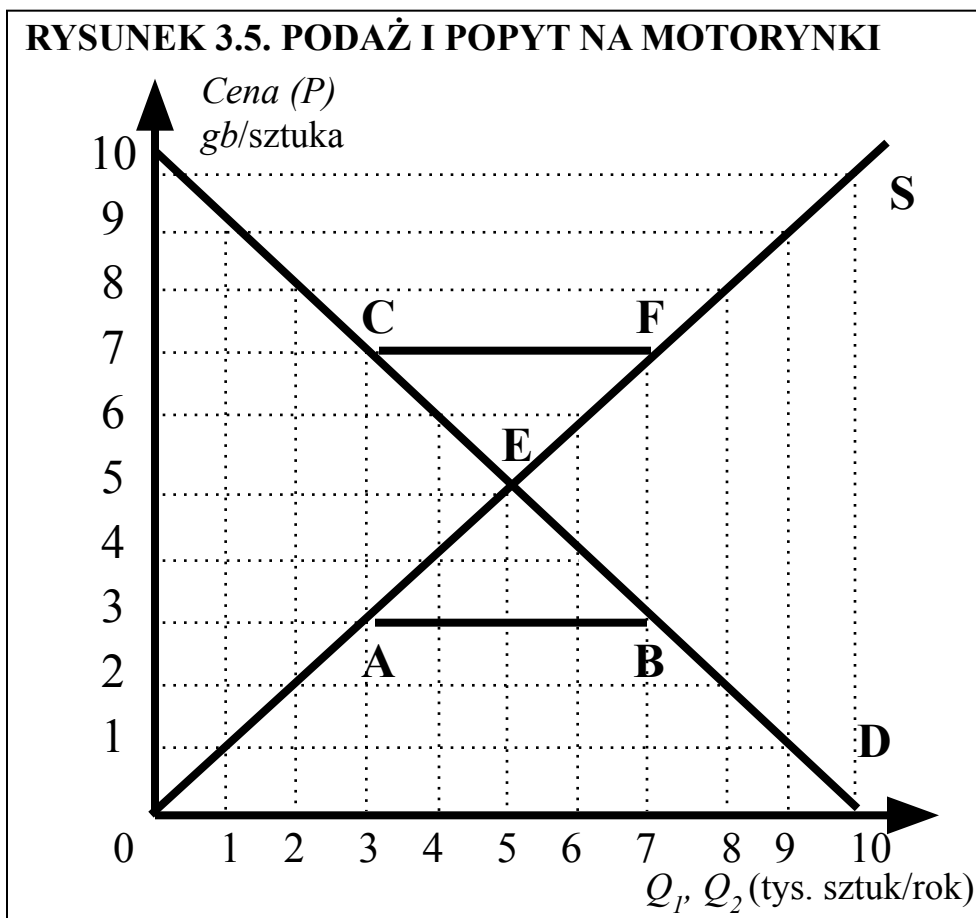


# 1. Kwestia STABILNOŚCI sytuacji w punkcie E.



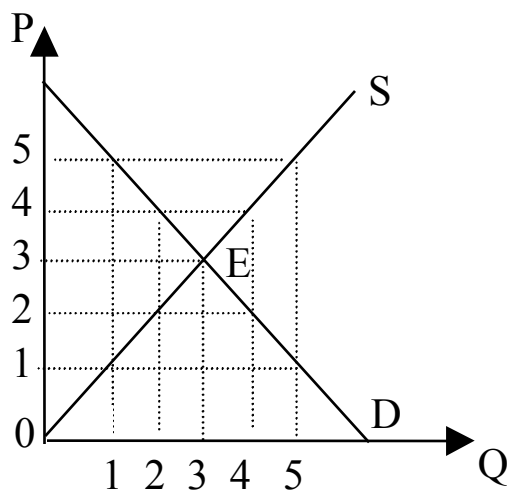
## 1. Kwestia STABILNOŚCI sytuacji w punkcie E





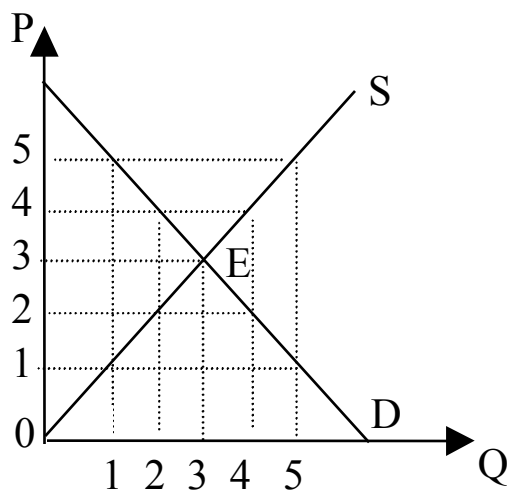
2. „Automat zrobiony z ludzkich działań”.

3. „Niewidzialna ręka rynku”, która rozstrzyga, co, jak i dla kogo jest produkowane.



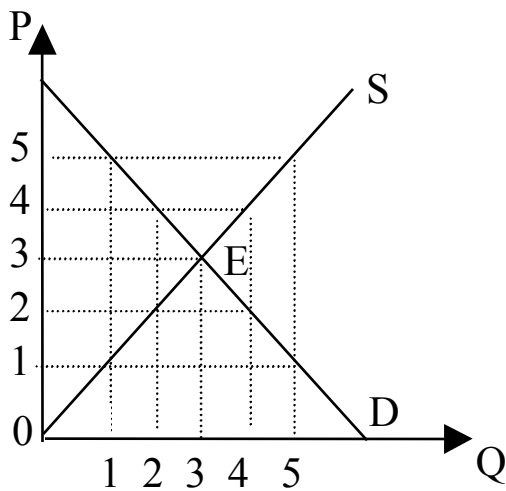
### ZADANIE

Oto konkurencyjny rynek motorynek. a) Ile wynosi cena i wielkość obrotów? b) Za ile byliby skłonni zaoferować motorynkę nr 3 i 4 ich producenci? c) Cena wzrosła do 5. Czy na tym rynku znajdą się sprzedawcy, którzy zaoferują motorynki po niższej cenie? Dlaczego? d) Co wspólnego mają ze sobą odpowiedzi na pytania (b) i (c)?



Oto konkurencyjny rynek motorynek. a) Ile wynosi cena i wielkość obrotów? b) Za ile byliby skłonni zaoferować motorynkę nr 3 i 4 ich producenci? c) Cena wzrosła do 5. Czy na tym rynku znajdują się sprzedawcy, którzy zaoferują motorynki po niższej cenie? Dlaczego? d) Co wspólnego mają ze sobą odpowiedzi na pytania (b) i (c)?

a)  
3 i 3.

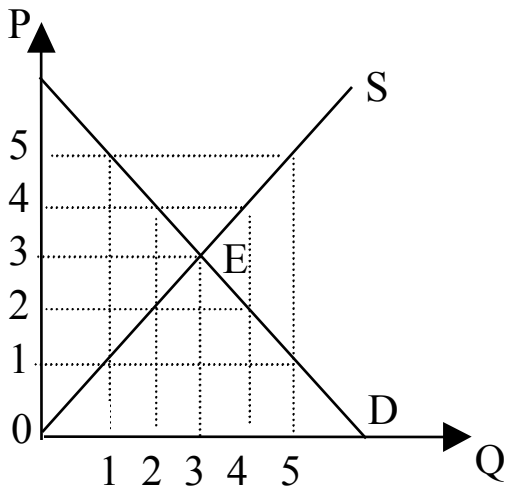


Oto konkurencyjny rynek motorynek. a) Ile wynosi cena i wielkość obrotów? b) Za ile byliby skłonni zaoferować motorynkę nr 3 i 4 ich producenci? c) Cena wzrosła do 5. Czy na tym rynku znajdą się sprzedawcy, którzy zaoferują motorynki po niższej cenie? Dlaczego? d) Co wspólnego mają ze sobą odpowiedzi na pytania (b) i (c)?

a)  
3 i 3.

b)

Odpowiednio: za 3 i 4. Widzę to, studiując plan działania sprzedawców, czyli linię podaży.

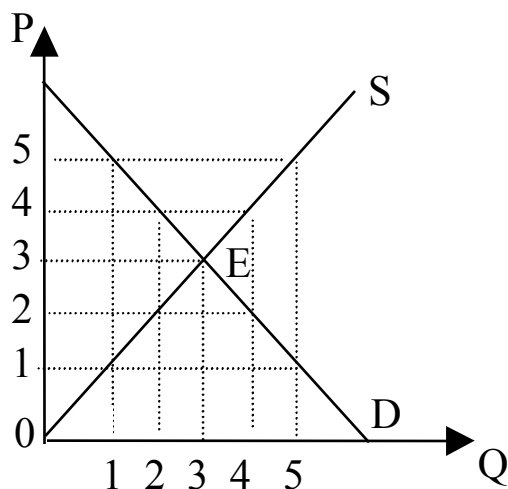


Oto konkurencyjny rynek motorynek. a) Ile wynosi cena i wielkość obrotów? b) Za ile byliby skłonni zaoferować motorynkę nr 3 i 4 ich producenci? c) Cena wzrosła do 5. Czy na tym rynku znajdą się sprzedawcy, którzy zaoferują motorynki po niższej cenie? Dlaczego? d) Co wspólnego mają ze sobą odpowiedzi na pytania (b) i (c)?

a)  
3 i 3.

b)  
Odpowiednio: za 3 i 4. Widzę to, studiując plan działania sprzedawców, czyli linię podaży.

c)  
Tak, to jest bardzo prawdopodobne. Przecież przy cenie 5 tylko nie-wielu sprzedawców sprzeda motorynki. Wszak wysoka cena spowoduje znaczne zmniejszenie się zapotrzebowania! Tymczasem wśród producentów motorynek jest wielu takich, którzy są skłonni oferować je za mniej niż 5 (np. producenci, o których była mowa w odpowiedzi do pytania (b)).



Oto konkurencyjny rynek motorynek. a) Ile wynosi cena i wielkość obrotów? b) Za ile byliby skłonni zaoferować motorynkę nr 3 i 4 ich producenci? c) Cena wzrosła do 5. Czy na tym rynku znajdą się sprzedawcy, którzy zaoferują motorynki po niższej cenie? Dlaczego? d) Co wspólnego mają ze sobą odpowiedzi na pytania (b) i (c)?

a)  
3 i 3.

b)

Odpowiednio: za 3 i 4. Widzę to, studiując plan działania sprzedawców, czyli linię podaży.

c)

Tak, to jest bardzo prawdopodobne. Przecież przy cenie 5 tylko nie-wielu sprzedawców sprzeda motorynki. Wszak wysoka cena spowoduje znaczne zmniejszenie się zapotrzebowania! Tymczasem wśród producentów motorynek jest wielu takich, którzy są skłonni oferować je za mniej niż 5 (np. producenci, o których była mowa w odpowiedzi do pytania (b)).

d)

Równowaga rynkowa (cena 3, ilość 3) może powstać na tym rynku m. in. dlatego, że cena wyższa od ceny równowagi rynkowej „auto-matycznie” spada na skutek działań sprzedawców, o których była mowa w odpowiedzi na pytanie (c).



W tabelicy są przedstawione popyt i podaż na rynku czekolady w *Hipotecji*.

- a) Pokaż na rysunku, jak zmienia się cena i wielkość obrotów pod wpływem pogłoski, że czekolada chroni przed rakiem.
- b) Co się stanie z ceną i ilością, gdy podrożeje ziarno kakaowe?
- c) Powiedzmy, że cena wynosi 4. Co to znaczy, że „siły rynkowe” doprowadzą do jej zmiany?

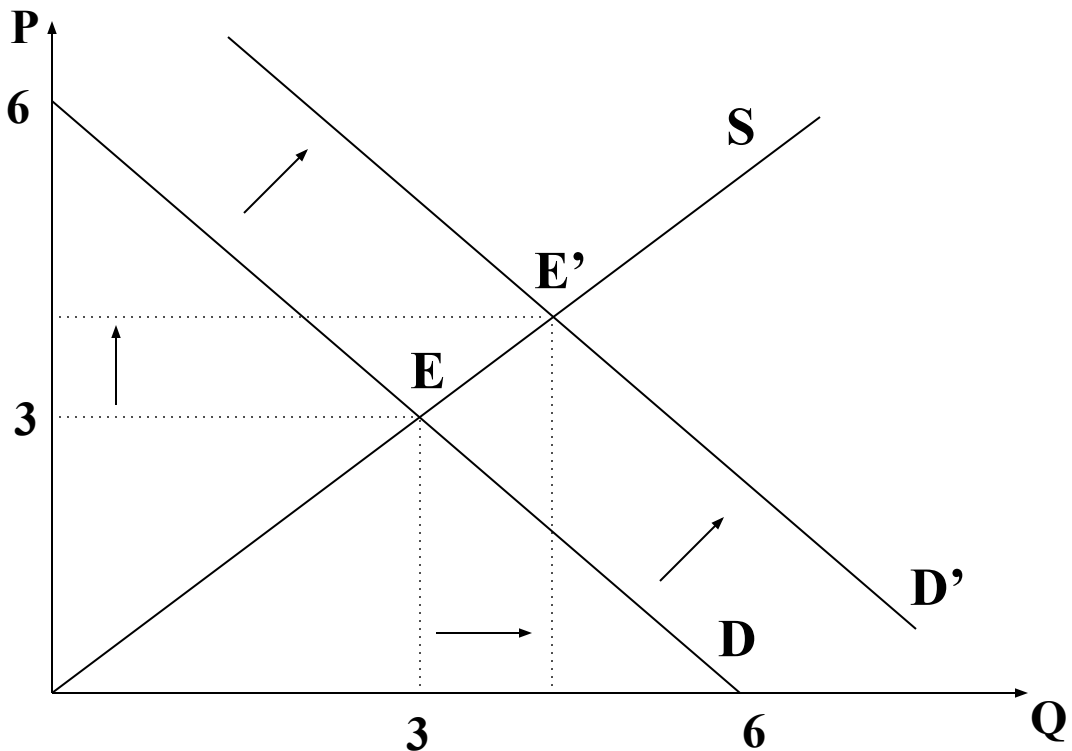
Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

W tabelicy są przedstawione popyt i podaż na rynku czekolady w *Hipotecji*.

- a) Pokaż na rysunku, jak zmienia się cena i wielkość obrotów pod wpływem pogłoski, że czekolada chroni przed rakiem.
- b) Co się stanie z ceną i ilością, gdy podrożeje ziarno kakaowe?
- c) Powiedzmy, że cena wynosi 4. Co to znaczy, że „siły rynkowe” doprowadzą do jej zmiany?

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

a)



W tabelicy są przedstawione popyt i podaż na rynku czekolady w *Hipotecji*.

- a) Pokaż na rysunku, jak zmienia się cena i wielkość obrotów pod wpływem pogłoski, że czekolada chroni przed rakiem.
- b) Co się stanie z ceną i ilością, gdy podrożeje ziarno kakaowe?**
- c) Powiedzmy, że cena wynosi 4. Co to znaczy, że „siły rynkowe” doprowadzą do jej zmiany?

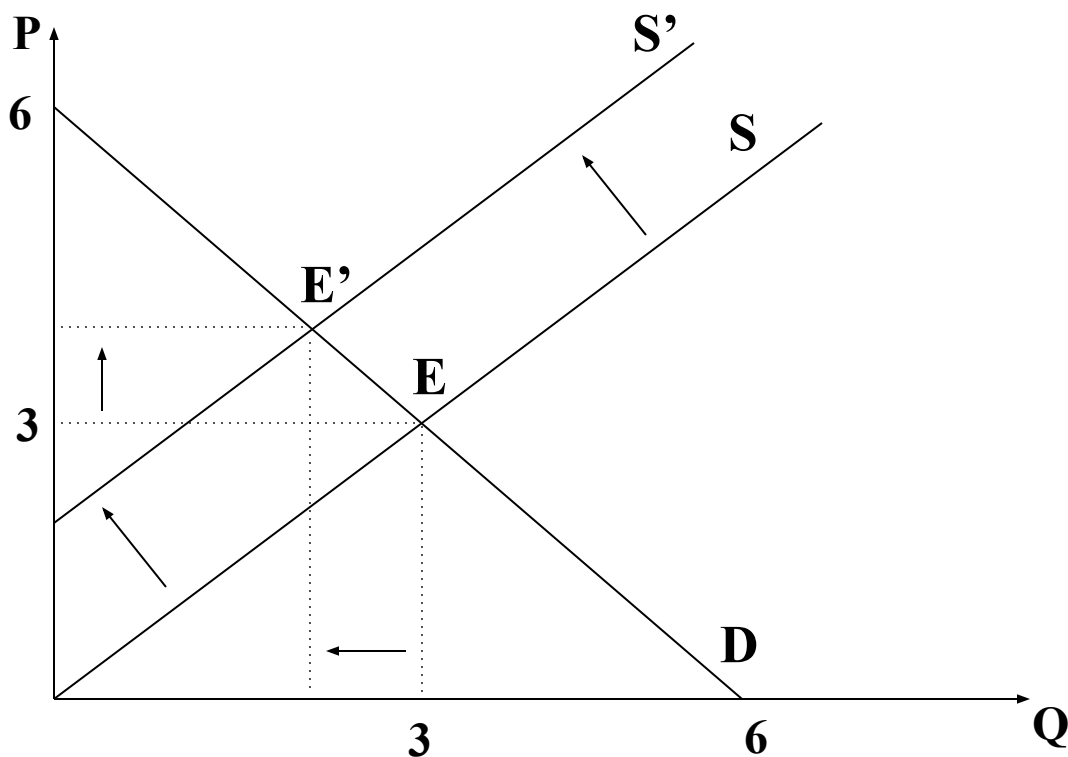
Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

W tabelicy są przedstawione popyt i podaż na rynku czekolady w *Hipotecji*.

- a) Pokaż na rysunku, jak zmienia się cena i wielkość obrotów pod wpływem pogłoski, że czekolada chroni przed rakiem.
- b) Co się stanie z ceną i ilością, gdy podrożeje ziarno kakaowe?**
- c) Powiedzmy, że cena wynosi 4. Co to znaczy, że „siły rynkowe” doprowadzą do jej zmiany?

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**b)**



W tabelicy są przedstawione popyt i podaż na rynku czekolady w *Hipotecji*.

- a) Pokaż na rysunku, jak zmienia się cena i wielkość obrotów pod wpływem pogłoski, że czekolada chroni przed rakiem.
- b) Co się stanie z ceną i ilością, gdy podrożeje ziarno kakaowe?
- c) **Powiedzmy, że cena wynosi 4. Co to znaczy, że „siły rynkowe” doprowadzą do jej zmiany?**

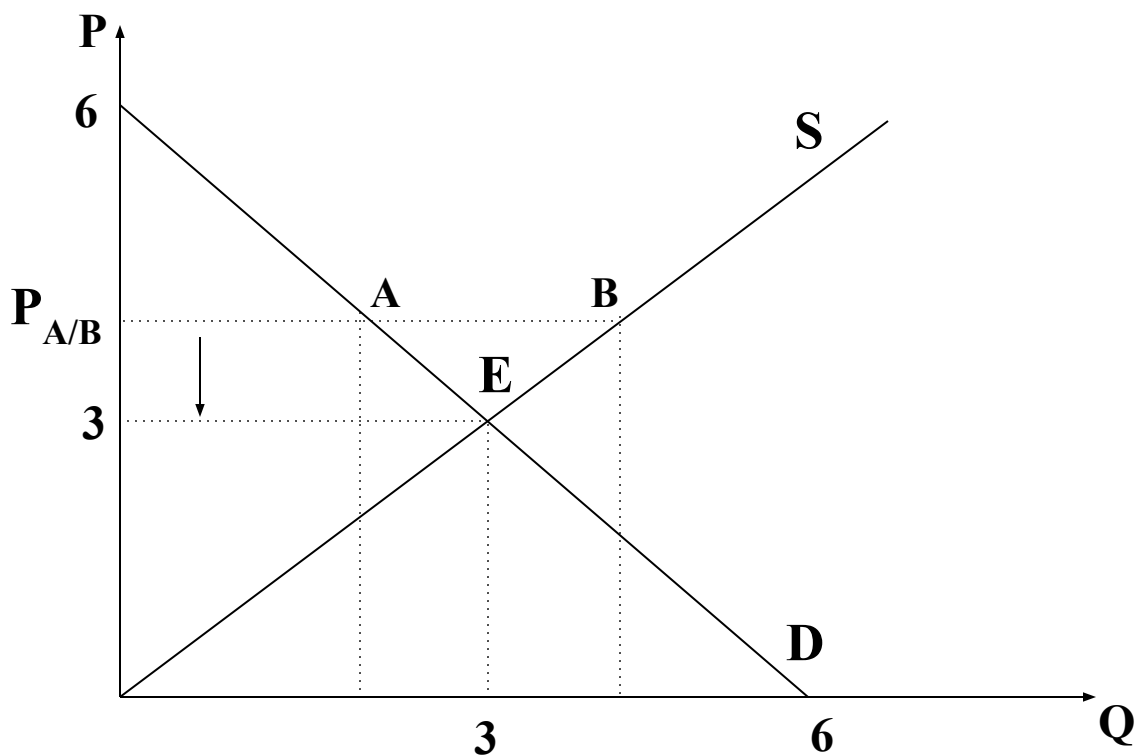
Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

W tablicy są przedstawione popyt i podaż na rynku czekolady w *Hipotecji*.

- a) Pokaż na rysunku, jak zmienia się cena i wielkość obrotów pod wpływem pogłoski, że czekolada chroni przed rakiem.
- b) Co się stanie z ceną i ilością, gdy podrożeje ziarno kakaowe?
- c) **Powiedzmy, że cena wynosi 4. Co to znaczy, że „sily rynkowe” doprowadzą do jej zmiany?**

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

c)



## ZADANIE

Kiedy trwają upały, w lesie jest mało grzybów.

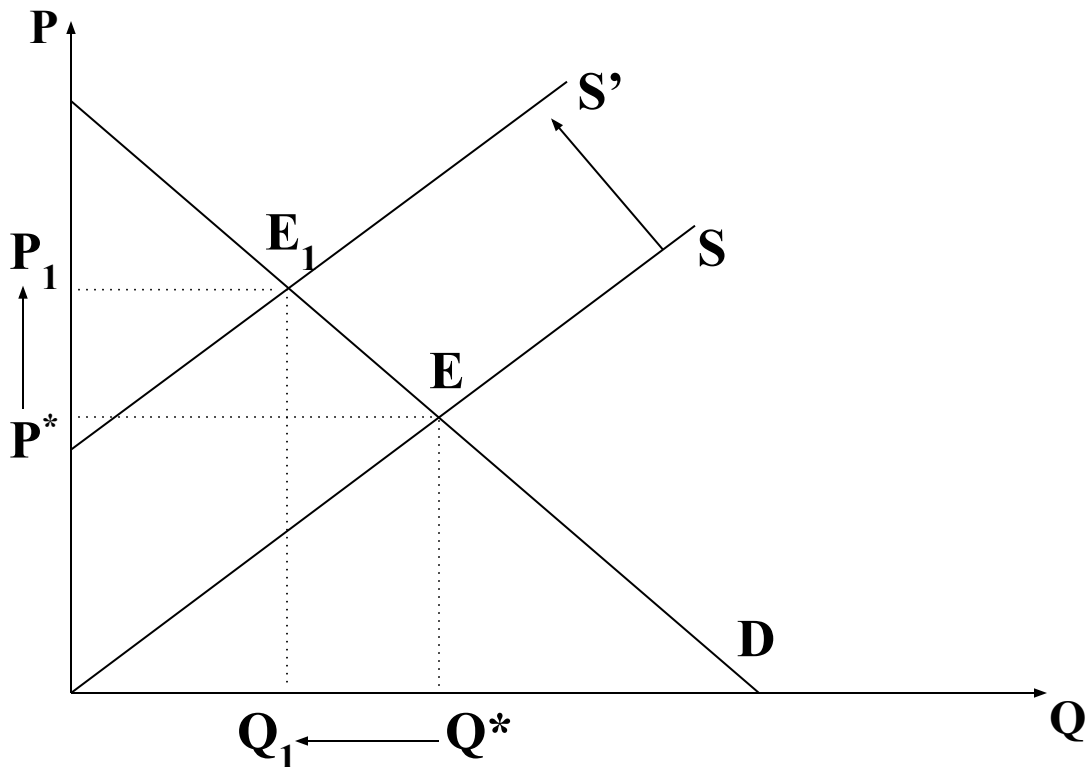
- a) Pokaż na rysunku, co dzieje się wtedy z podażą grzybów na targu w Żyrardowie. Co dzieje się z ceną i ilością grzybów?
- b) Poza tym skwar obniża popyt na grzyby, bo mniej ludzi przychodzi na targ. Uzupełnij rysunek: co stanie się z linią popytu na grzyby? Jak ostatecznie zmieni się ilość?
- c) A cena?

## ZADANIE

Kiedy trwają upały, w lesie jest mało grzybów.

- Pokaż na rysunku, co dzieje się wtedy z podażą grzybów na targu w Żyrardowie. Co dzieje się z ceną i ilością grzybów?
- Poza tym skwar obniża popyt na grzyby, bo mniej ludzi przychodzi na targ. Uzupełnij rysunek: co stanie się z linią popytu na grzyby? Jak ostatecznie zmieni się ilość?
- A cena?

a)



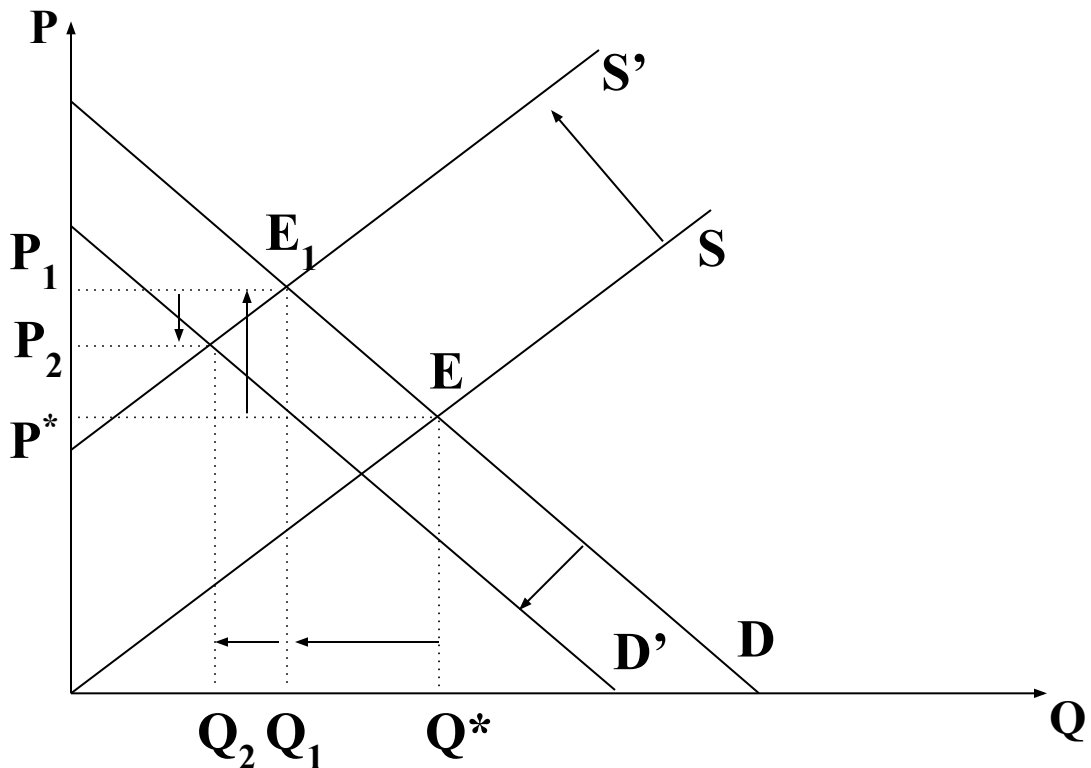
**Linia podaży grzybów przesunęła się w lewo. To jest negatywny szok podażowy. Ilość grzybów będąca przedmiotem handlu maleje (z  $Q^*$  do  $Q_1$ ). Cena wzrasta z  $P^*$  do  $P_1$ .**



Kiedy trwają upały, w lesie jest mało grzybów.

- Pokaż na rysunku, co dzieje się wtedy z podażą grzybów na targu w Żyrardowie. Co dzieje się z ceną i ilością grzybów?
- Poza tym skwar obniża popyt na grzyby, bo mniej ludzi przychodzi na targ. Uzupełnij rysunek: co stanie się z linią popytu na grzyby? Jak ostatecznie zmieni się ilość?
- A cena?

b)

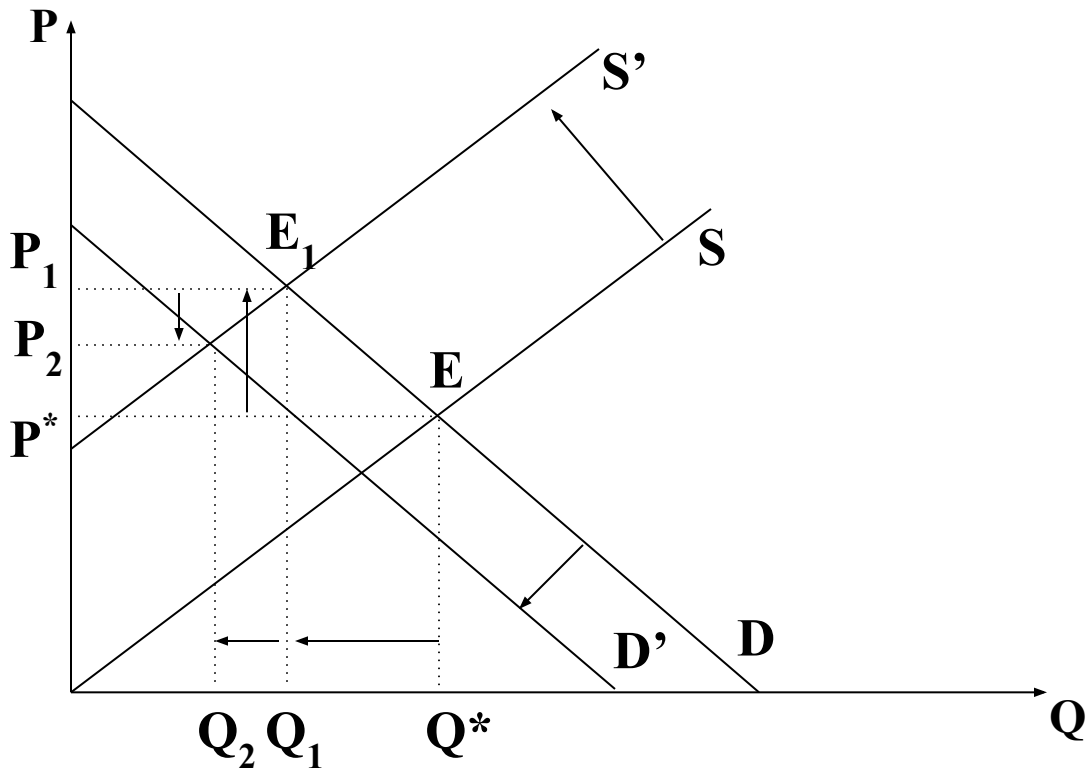


**Linia popytu na grzyby przesuwa się w lewo. To jest negatywny szok popytowy. W przypadku ilości JEGO SKUTKI MAJĄ TEN SAM KIERUNEK co skutki opisanego w punkcie (a) negatywnego szoku podaźowego. W efekcie ilość grzybów będąca przedmiotem handlu maleje jeszcze bardziej (z  $Q_1$  do  $Q_2$ ).**

Kiedy trwają upały, w lesie jest mało grzybów.

- Pokaz na rysunku, co dzieje się wtedy z podażą grzybów na targu w Żyrardowie. Co dzieje się z ceną i ilością grzybów?
- Poza tym skwar obniża popyt na grzyby, bo mniej ludzi przychodzi na targ. Uzupełnij rysunek: co stanie się z linią popytu na grzyby? Jak ostatecznie zmieni się ilość?
- A cena?

c)



W przypadku ceny skutki negatywnego szoku podażowego i negatywnego szoku popytowego mają RÓŻNY KIERUNEK. Nie wiadomo, który z szoków okaże się silniejszy (na rysunku arbitralnie założono, że silniejszy jest szok podażowy). W efekcie ostatecznie cena może wzrosnąć, zmaleć, a nawet nie zmienić się w porównaniu z sytuacją sprzed nadejścia upałów.

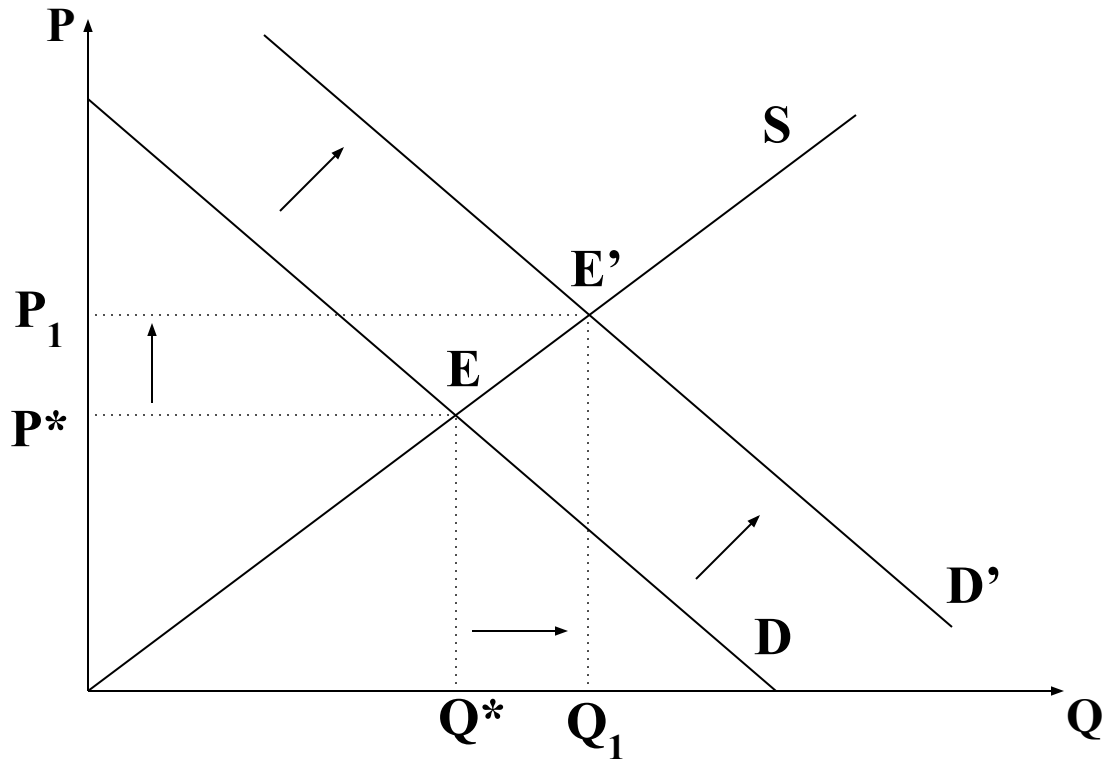
**ZADANIE**

**„Upał zwiększa popyt na *colę*, więc jej cena rośnie. Wywołany tym wzrost podaży *coli* prowadzi do spadku jej ceny.” Czy rzeczywiście?**

**a) Pokaz na rysunku wpływ upału na popyt i cenę *coli*.**

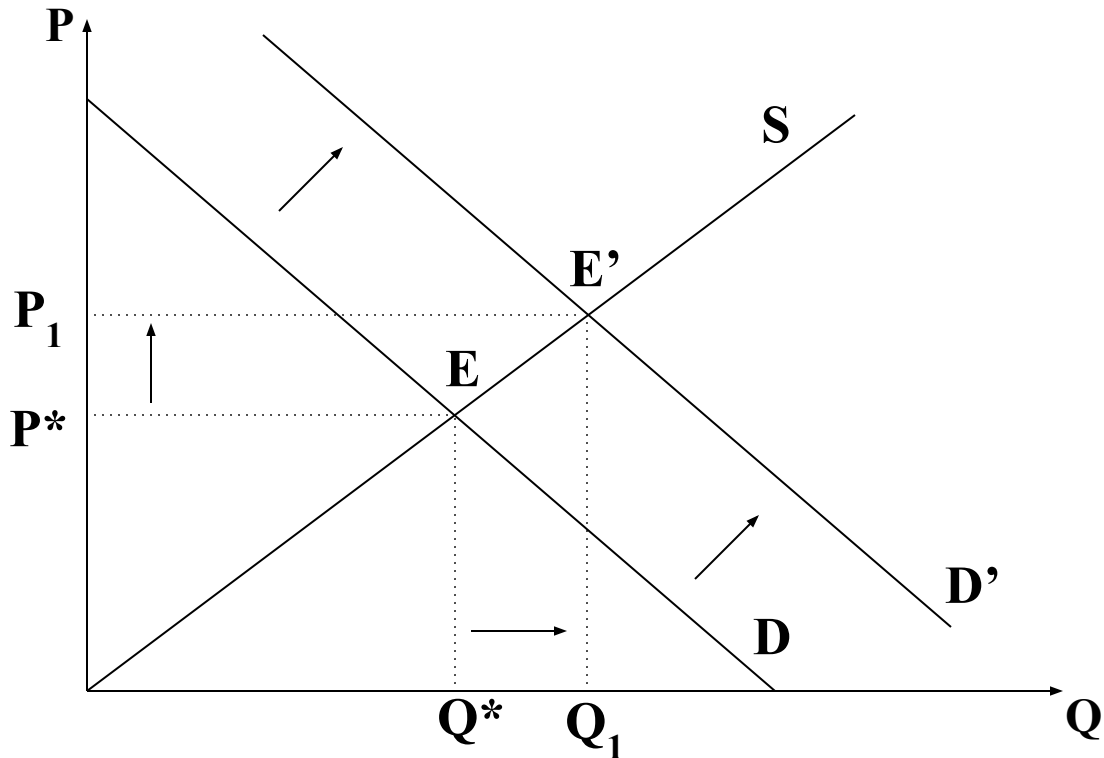
„Upał zwiększa popyt na *colę*, więc jej cena rośnie. Wywołany tym wzrost podaży *coli* prowadzi do spadku jej ceny.” Czy rzeczywiście?

a) Pokaż na rysunku wpływ upału na popyt i cenę *coli*.



„Upał zwiększa popyt na *colę*, więc jej cena rośnie. Wywołany tym wzrost podaży *coli* prowadzi do spadku jej ceny.” Czy rzeczywiście?

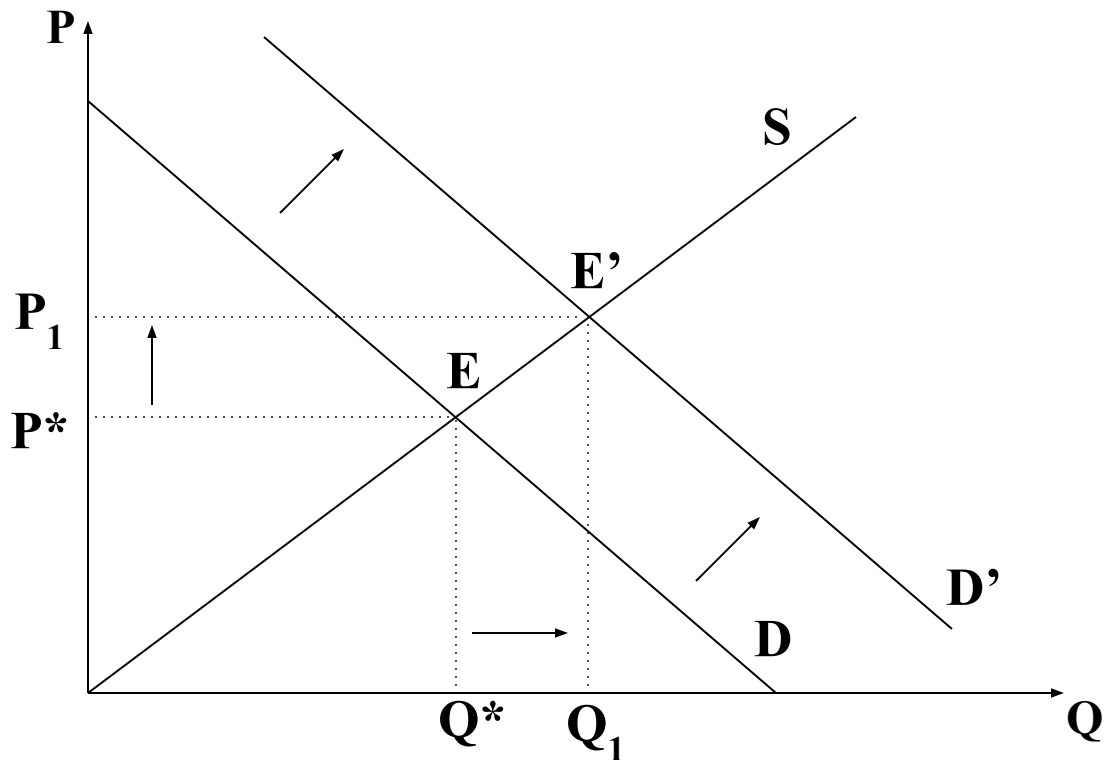
a) Pokaż na rysunku wpływ upału na popyt i cenę *coli*.



b) Co powiesz o zachowaniu podaży? (Znowu posłuż się rysun-kiem).

„Upał zwiększa popyt na *colę*, więc jej cena rośnie. Wywołany tym wzrost podaży *coli* prowadzi do spadku jej ceny.” Czy rzeczywiście?

a) Pokaż na rysunku wpływ upału na popyt i cenę *coli*.



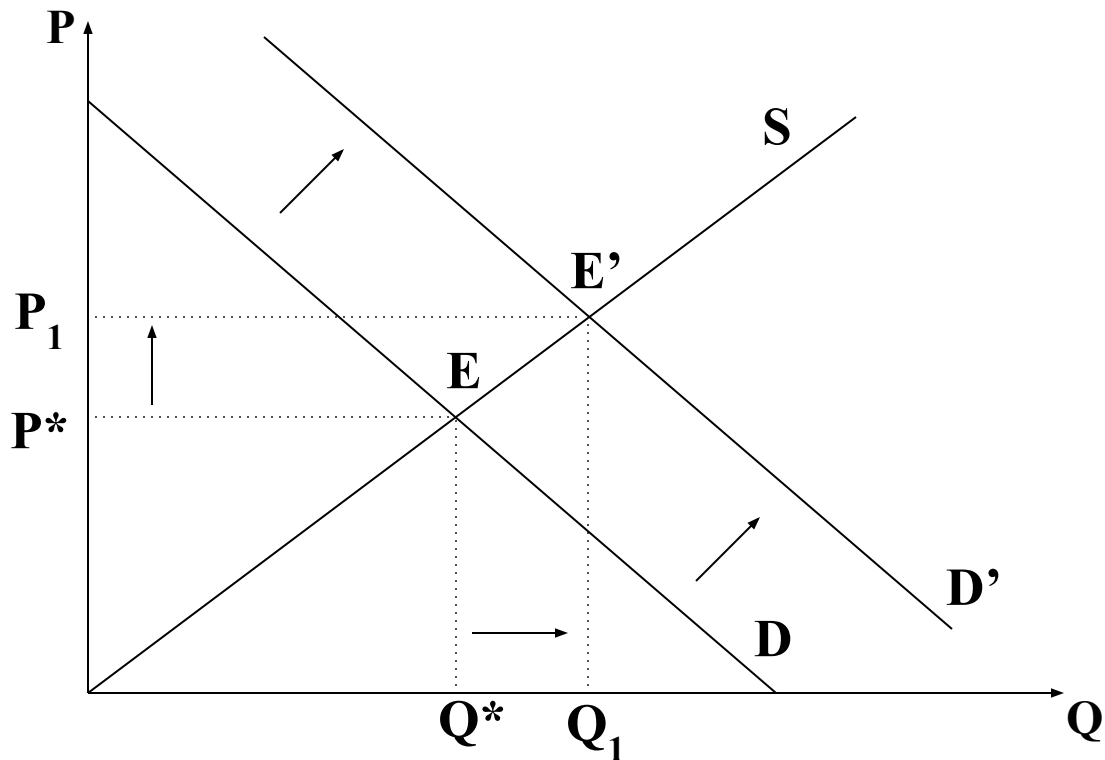
b) Co powiesz o zachowaniu podaży? (Znowu posłuż się rysunkiem).

**LINIA PODAŻY NIE ZMIENIA POŁOŻENIA.**

c) Czy cytowana opinia jest prawdziwa?

„Upał zwiększa popyt na *colę*, więc jej cena rośnie. Wywołany tym wzrost podaży *coli* prowadzi do spadku jej ceny.” Czy rzeczywiście?

a) Pokaż na rysunku wpływ upału na popyt i cenę *coli*.



b) Co powiesz o zachowaniu podaży? (Znowu posłuż się rysunkiem).

**LINIA PODAŻY NIE ZMIENIA POŁOŻENIA.**

c) Czy cytowana opinia jest prawdziwa?

**NIE. NIE NASTĘPUJE TU WZROST PODAŻY, KTÓRY MÓGŁ-BY SPOWODOWAĆ ZMIANĘ CENY COLI. NATOMIAST Z  $Q^*$  DO  $Q_1$  ZWIĘKSZA SIĘ ZAOFEROWANA NA RYNKU ILOŚĆ NAPOJU, CZEMU ODPOWIADA PRZESUNIĘCIE WZDŁUŻ LINII PODAŻY Z PUNKTU E DO PUNKTU  $E_1$ .**

## **ZADANIE**

**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**







**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**b) Co w przypadku takiej gospodarki jest odpowiednikiem tarczy słonecznika?**

**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**b) Co w przypadku takiej gospodarki jest odpowiednikiem tarczy słonecznika?**

**Odpowiednikiem tarczy słonecznika jest struktura produkcji takiej gospodarki. (Oto jej opis: wyobraź sobie listę wszystkich dóbr produkowanych w tej gospodarce; przy każdej pozycji podano informacje o wytwarzanej ilości dobra...).**

**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**b) Co w przypadku takiej gospodarki jest odpowiednikiem tarczy słonecznika?**

**Odpowiednikiem tarczy słonecznika jest struktura produkcji takiej gospodarki. (Oto jej opis: wyobraź sobie listę wszystkich dóbr produkowanych w tej gospodarce; przy każdej pozycji podano informacje o wytwarzanej ilości dobra...).**

**c) A co jest odpowiednikiem słońca?**

**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**b) Co w przypadku takiej gospodarki jest odpowiednikiem tarczy słonecznika?**

**Odpowiednikiem tarczy słonecznika jest struktura produkcji takiej gospodarki. (Oto jej opis: wyobraź sobie listę wszystkich dóbr produkowanych w tej gospodarce; przy każdej pozycji podano informacje o wytwarzanej ilości dobra...).**

**c) A co jest odpowiednikiem słońca?**

**Odpowiednikiem słońca są ZMIENNE potrzeby nabywców dóbr.**

**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**b) Co w przypadku takiej gospodarki jest odpowiednikiem tarczy słonecznika?**

**Odpowiednikiem tarczy słonecznika jest struktura produkcji takiej gospodarki. (Oto jej opis: wyobraź sobie listę wszystkich dóbr produkowanych w tej gospodarce; przy każdej pozycji podano informacje o wytwarzanej ilości dobra...).**

**c) A co jest odpowiednikiem słońca?**

**Odpowiednikiem słońca są ZMIENNE potrzeby nabywców dóbr.**

**d) Podaj inny przykład podobnej sytuacji.**



**a) Na czym polega podobieństwo gospodarki, w której jest bardzo wiele konkurencyjnych rynków, i słonecznika?**

**W obu przypadkach mamy do czynienia z automatycznymi działaniami, które przypominają celowe działania. Słonecznik „automatycznie” odwraca swoją tarczę w kierunku słońca. Konkurencyjny rynek „automatycznie” dostosowuje to, co wytwarzają firmy, do potrzeb nabywców.**

**b) Co w przypadku takiej gospodarki jest odpowiednikiem tarczy słonecznika?**

**Odpowiednikiem tarczy słonecznika jest struktura produkcji takiej gospodarki. (Oto jej opis: wyobraź sobie listę wszystkich dóbr produkowanych w tej gospodarce; przy każdej pozycji podano informacje o wytwarzanej ilości dobra...).**

**c) A co jest odpowiednikiem słońca?**

**Odpowiednikiem słońca są ZMIENNE potrzeby nabywców dóbr.**

**d) Podaj inny przykład podobnej sytuacji.**

**Torpeda samonaprowadzająca się na cel.**

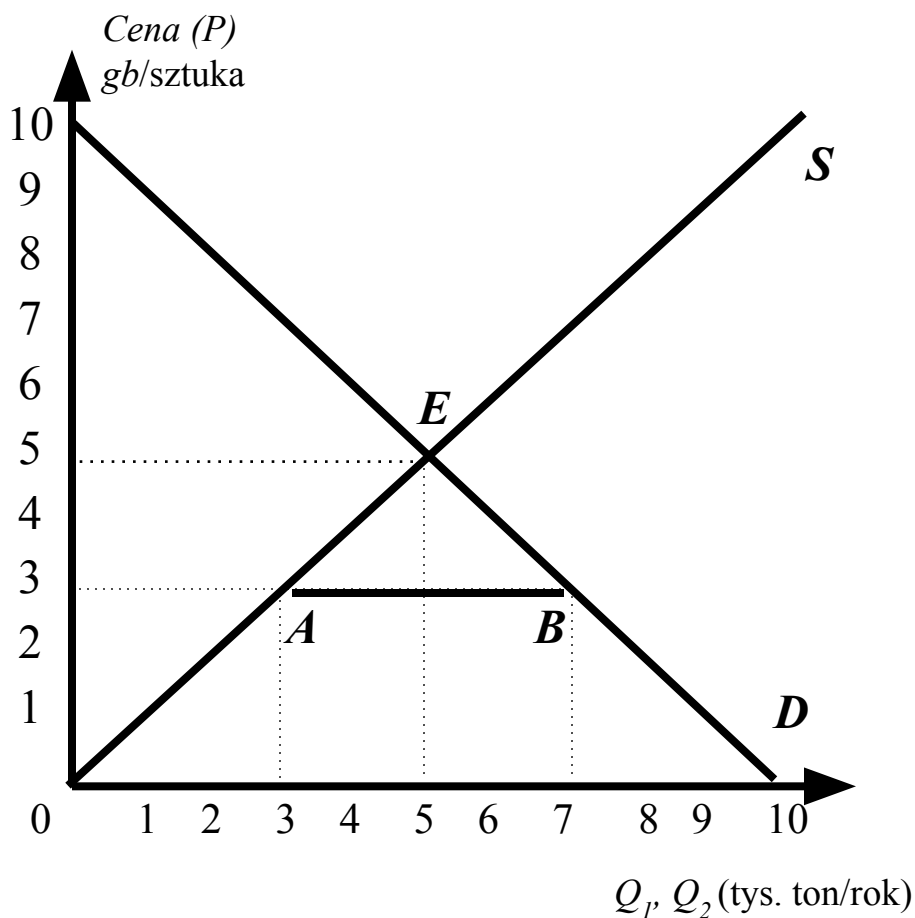


**Kiedy państwo interweniuje w gospodarce, zmieniając rynkowe rozstrzygnięcie kwestii «Co, jak i dla kogo jest produkowane? », rynek przestaje być „wolny” i staje się „regulowany”. Prawdziwe gospodarki nie są ani „państwowe” ani „rynkowe”, lecz „MIESZANE”.**

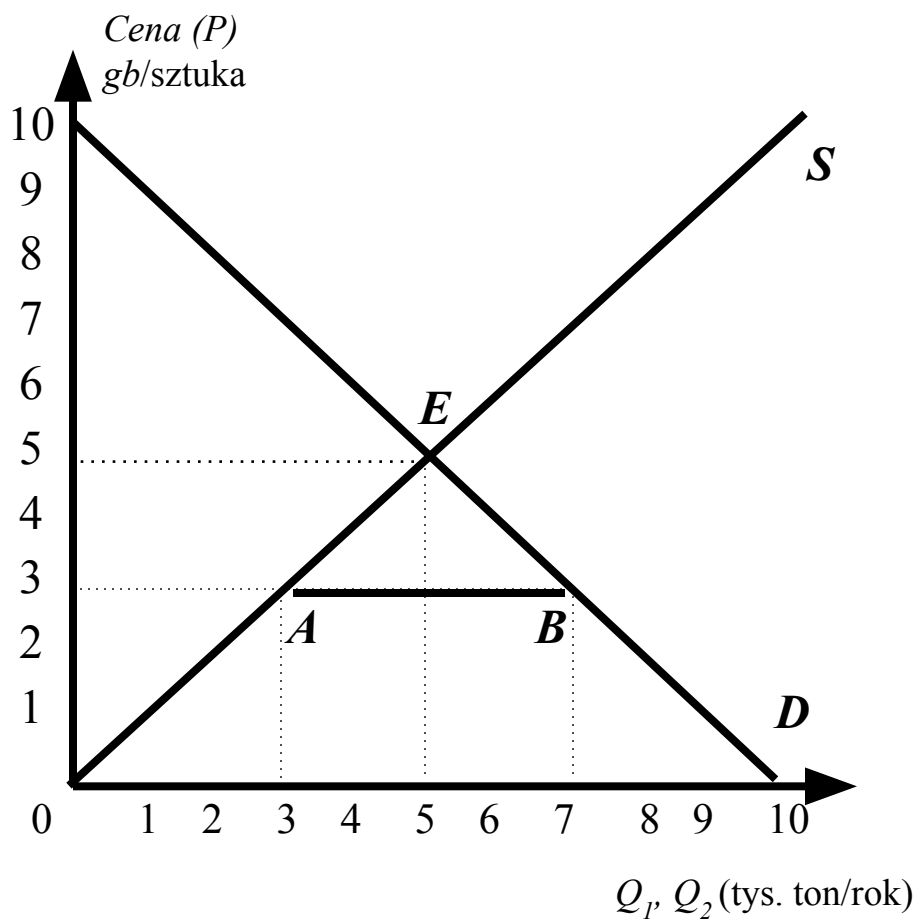
## PROSTE PRZYKŁADY INTERWENCJI PAŃSTWA

**2CENA MAKSYMALNA** jest to najwyższa cena, którą można uzgodnić w legalnej transakcji kupna i sprzedaży.

**Rysunek: Cena maksymalna chleba w *Hipotecji***



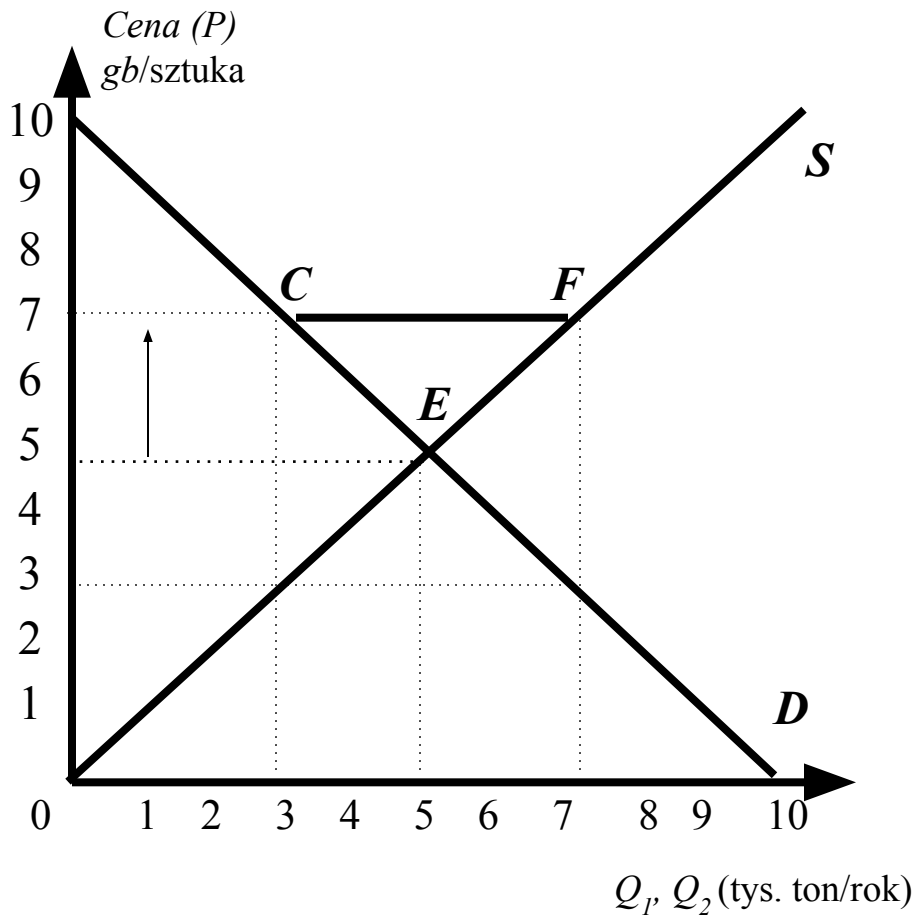
### Rysunek: Cena maksymalna chleba w *Hipotecji*



**Co z tego, że szynka jest w sklepach, gdy nikogo na nią nie stać? Za „komuny” pojawiała się rzadko, ale można ją było „wystać”!**

**2CENA MINIMALNA** jest to najniższa cena, którą można uzgodnić w legalnej transakcji kupna i sprzedaży.

**Rysunek: Cena minimalna mięsa w Hipotecji**



**ZADANIE**

Oto pewien rynek. a) Jak zmienia się: cena, oferta i wielkość za-potrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 5?

<b>Cena</b>	<b>Zapotrzebowanie</b>	<b>Ilość zaoferowana</b>
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**ZADANIE**

Oto pewien rynek. a) Jak zmienią się: cena, oferta i wielkość za-potrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 5?

<b>Cena</b>	<b>Zapotrzebowanie</b>	<b>Ilość zaoferowana</b>
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**Cena wzrośnie do 5, oferta także wzrośnie do 5; zapotrzebowanie zmaleje do 1.**



**ZADANIE**

Oto pewien rynek. a) Jak zmienia się: cena, oferta i wielkość za-potrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 5?

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**Cena wzrośnie do 5, oferta także wzrośnie do 5; zapotrzebowanie zmaleje do 1.**

b) Jak zmienia się: cena, oferta i wielkość zapotrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 2?

**ZADANIE**

Oto pewien rynek. a) Jak zmienia się: cena, oferta i wielkość za-potrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 5?

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**Cena wzrośnie do 5, oferta także wzrośnie do 5; zapotrzebowanie zmaleje do 1.**

b) Jak zmienia się: cena, oferta i wielkość zapotrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 2?

**W ogóle się nie zmienia, ponieważ cena minimalna 2 jest niższa od ceny równowagi rynkowej, która wynosi 3.**

**ZADANIE**

Oto pewien rynek. a) Jak zmieniają się: cena, oferta i wielkość za-potrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 5?

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**Cena wzrośnie do 5, oferta także wzrośnie do 5; zapotrzebowanie zmaleje do 1.**

b) Jak zmieniają się: cena, oferta i wielkość zapotrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 2?

**W ogóle się nie zmieniają, ponieważ cena minimalna 2 jest niższa od ceny równowagi rynkowej, która wynosi 3.**

c) Jak zmieniają się: cena, oferta i wielkość zapotrzebowania po ustaleniu ceny maksymalnej na poziomie 4?

**ZADANIE**

Oto pewien rynek. a) Jak zmieniają się: cena, oferta i wielkość za-potrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 5?

Cena	Zapotrzebowanie	Ilość zaoferowana
0	6	0
1	5	1
2	4	2
3	3	3
4	2	4
5	1	5
6	0	6

**Cena wzrośnie do 5, oferta także wzrośnie do 5; zapotrzebowanie zmaleje do 1.**

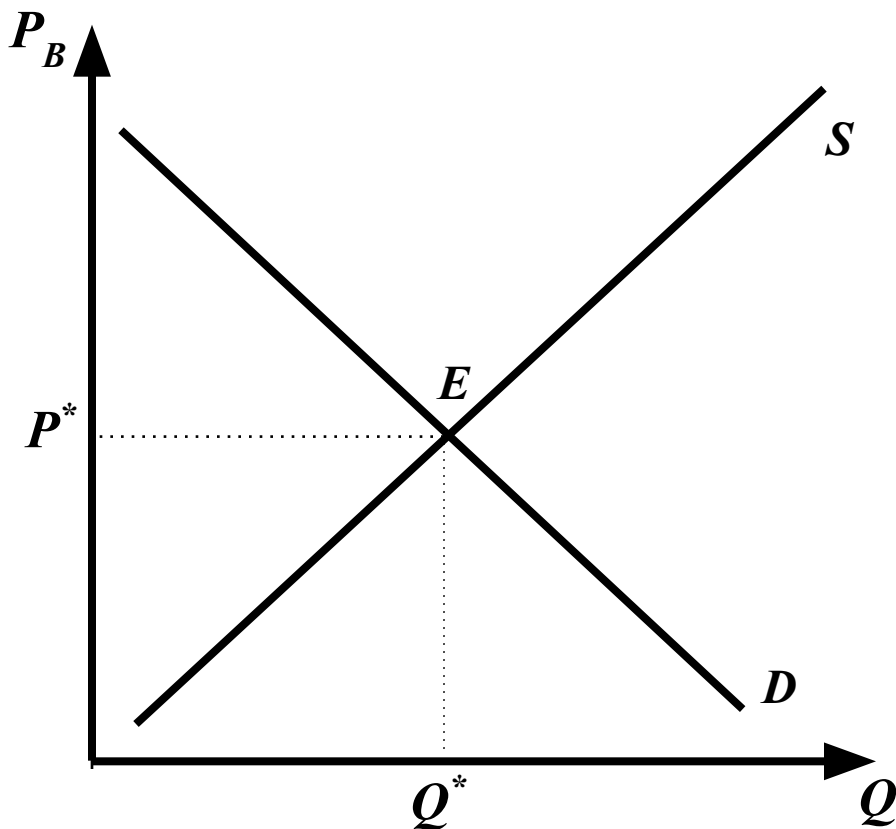
b) Jak zmieniają się: cena, oferta i wielkość zapotrzebowania po ustaleniu ceny minimalnej na poziomie 2?

**W ogóle się nie zmieniają, ponieważ cena minimalna 2 jest niższa od ceny równowagi rynkowej, która wynosi 3.**

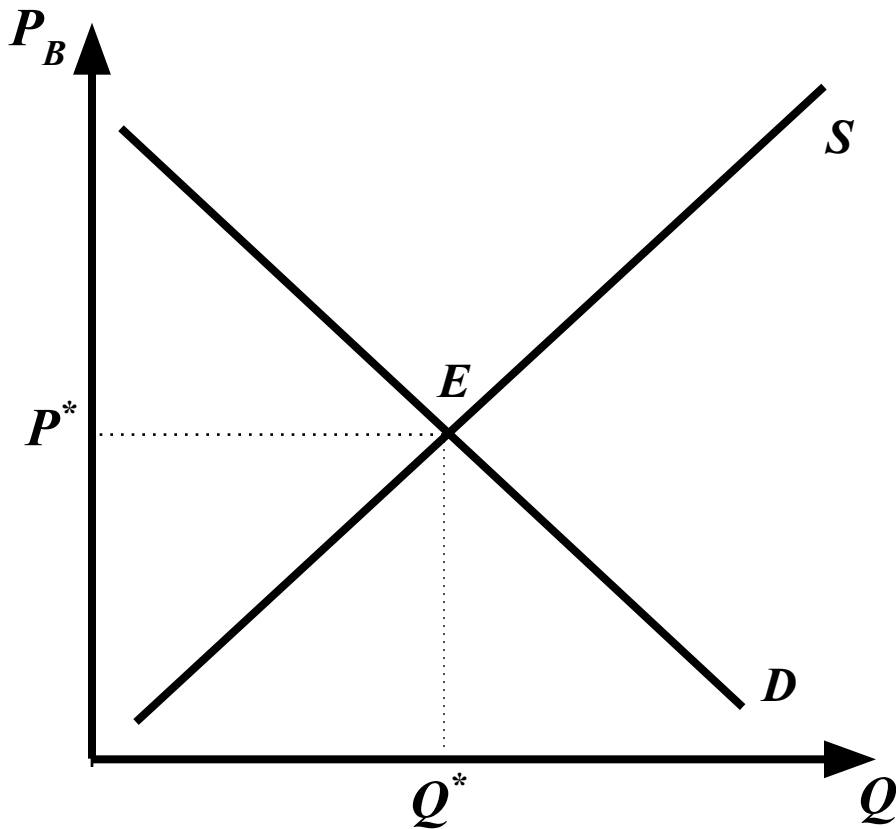
c) Jak zmieniają się: cena, oferta i wielkość zapotrzebowania po ustaleniu ceny maksymalnej na poziomie 4?

**W ogóle się nie zmieniają, ponieważ cena maksymalna 4 przewyższa cenę równowagi rynkowej.**

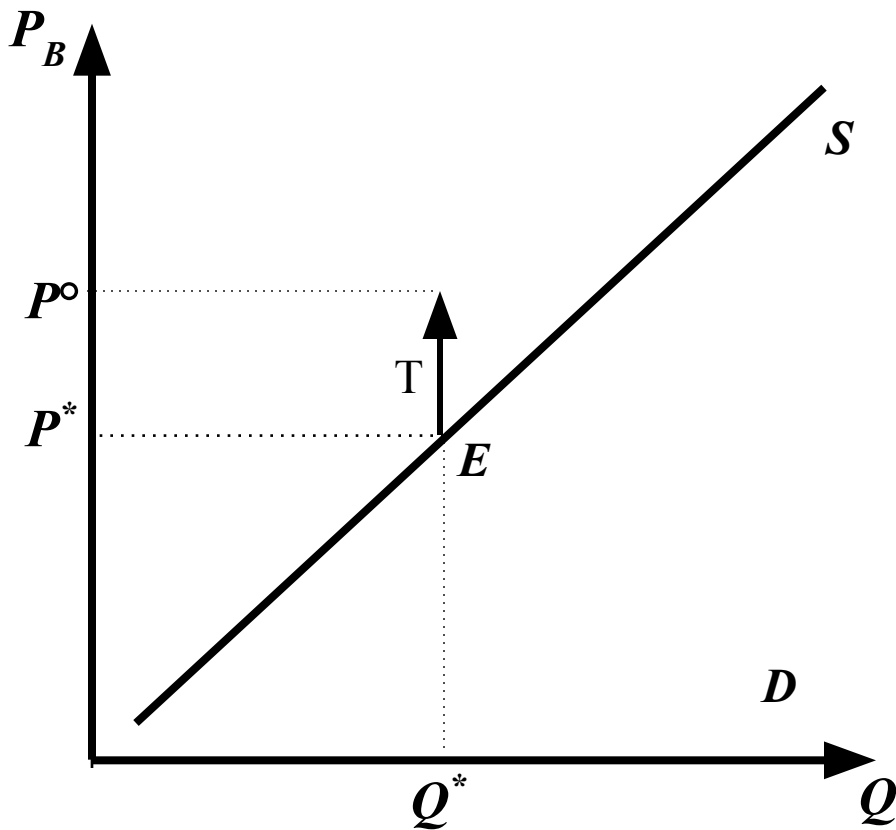
## BARDZIEJ SKOMPLIKOWANY PRZYKŁAD INTERWENCJI PAŃSTWA – JAK DZIAŁA PODATEK?



Oto konkurencyjny rynek. Na osi pionowej zaznaczamy cenę płaconą przez NABYWCE. Na takim rynku państwo wprowadza **PODATEK OD SPRZEDAŻY** (podatek kwotowy).

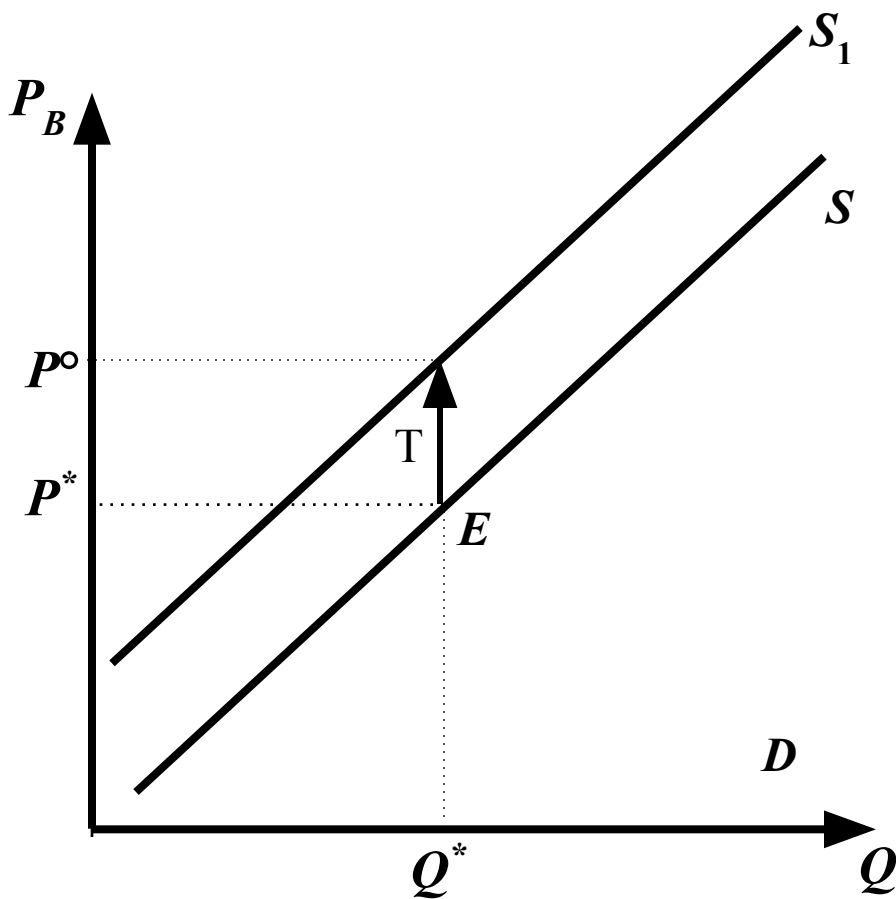


Po wprowadzeniu podatku linia popytu,  $D$ , nie zmienia położenia. Przecież nie zmieniają się: ceny dóbr pokrewnych, dochody nabywców, gusty nabywców, liczba nabywców...



Natomiast linia podaży,  $S$ , przesuwa się do góry o odcinek odpowiadający stawce wprowadzonego podatku (w lewo).

**SPRZEDAWCY DOSTARCZĄ TAKĄ SAMĄ ILOŚĆ DOBRA, JAKĄ DOSTARCZALI PRZED WPROWADZENIEM PODATKU, POD WARUNKIEM, ŻE NABYWCY ZAPŁACĄ ZA TĘ ILOŚĆ STARĄ „PRZEDPODATKOWĄ” CENĘ POWIĘKSZONĄ O STAWKĘ PODATKU.**

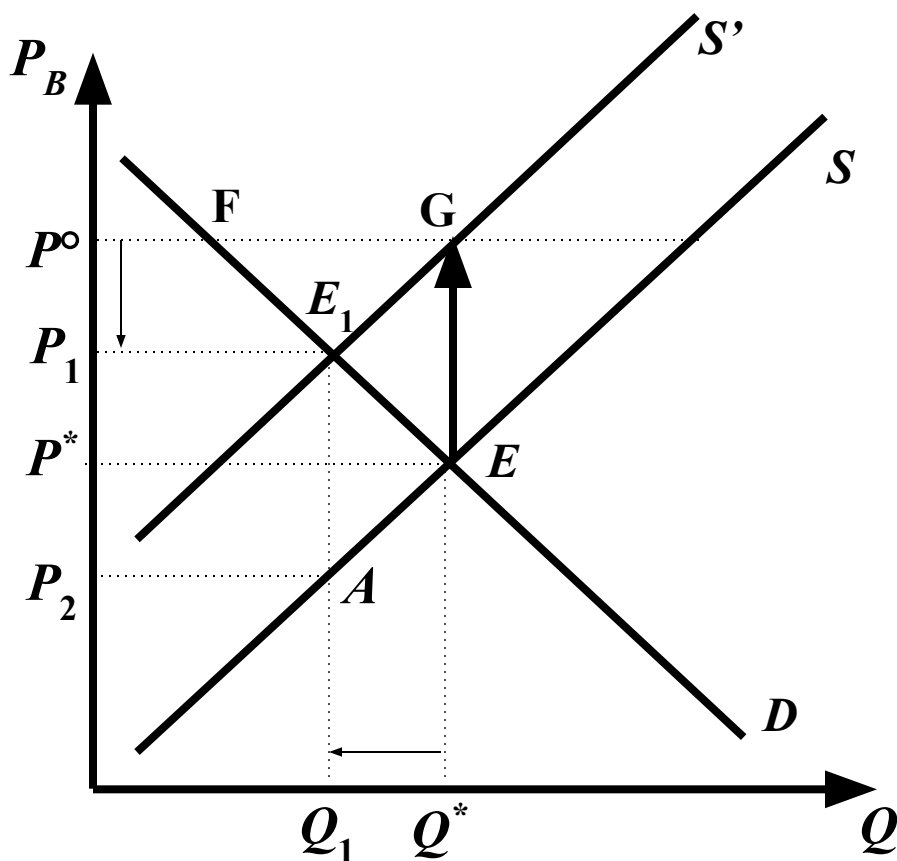


**Sprzedawcy dostarczą taką samą ilość dobra, jaką dostarczali przed wprowadzeniem podatku, pod warunkiem, że nabywcy zapłacą za tę ilość starą „przedpodatkową” cenę powiększoną o stawkę podatku.**

**Okazuje się, że wprowadzenie podatku od sprzedaży powoduje negatywny szok podażyowy na rynku opodatkowanego dobra.**

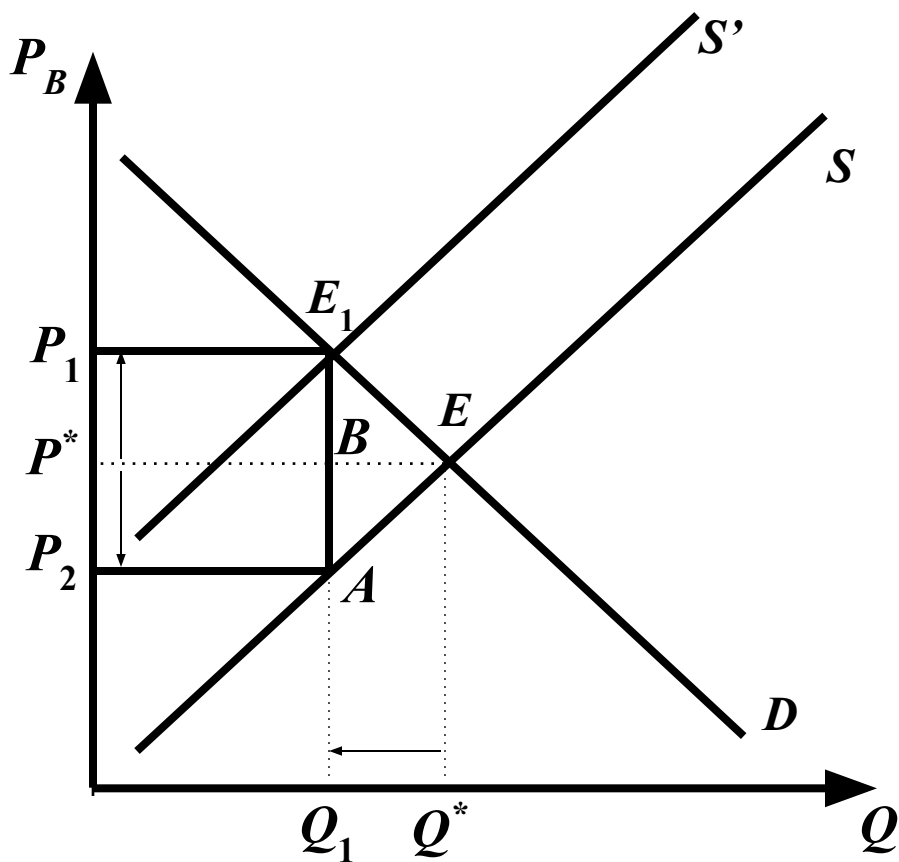






**Zauważ, że sprzedawcom nie udało się przerzucić całego podatku na nabywców... DLACZEGO??**

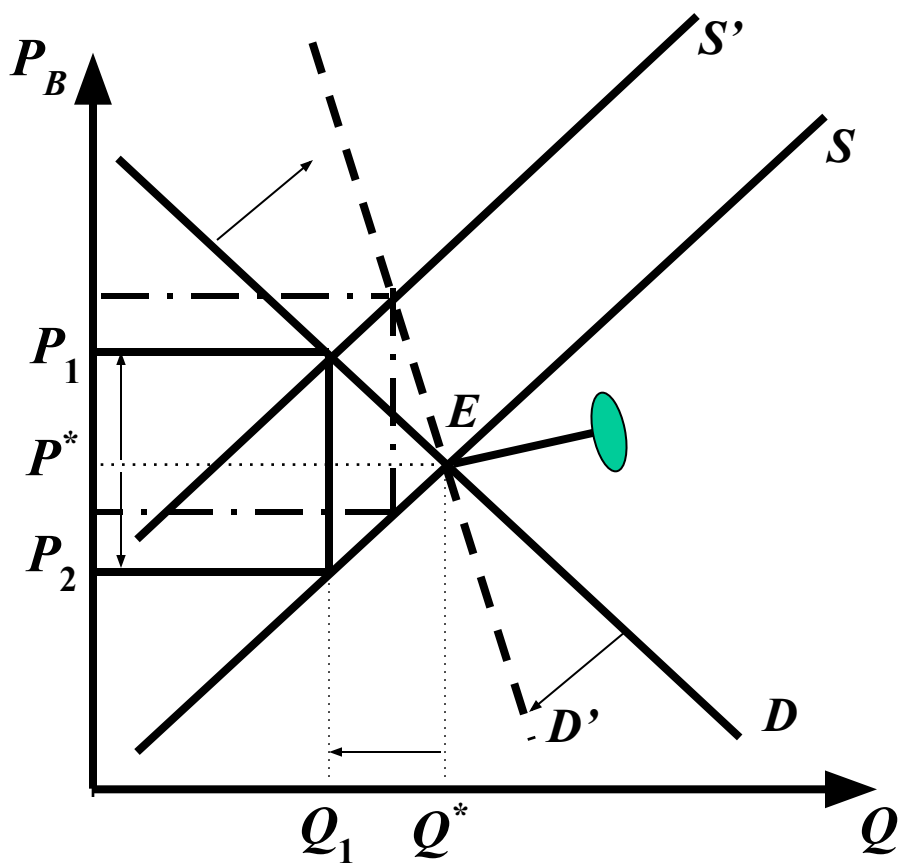
**Kiedy rosła cena, sprzedawcy sprzedawali coraz mniej, bo nabywcy kupowali coraz mniej. Powstała nadwyżka oferty nad zapotrzebowaniem (np. zob. odcinek  $FG$  na rysunku) zmuszała sprzedawców do zaakceptowania niższej ceny...**

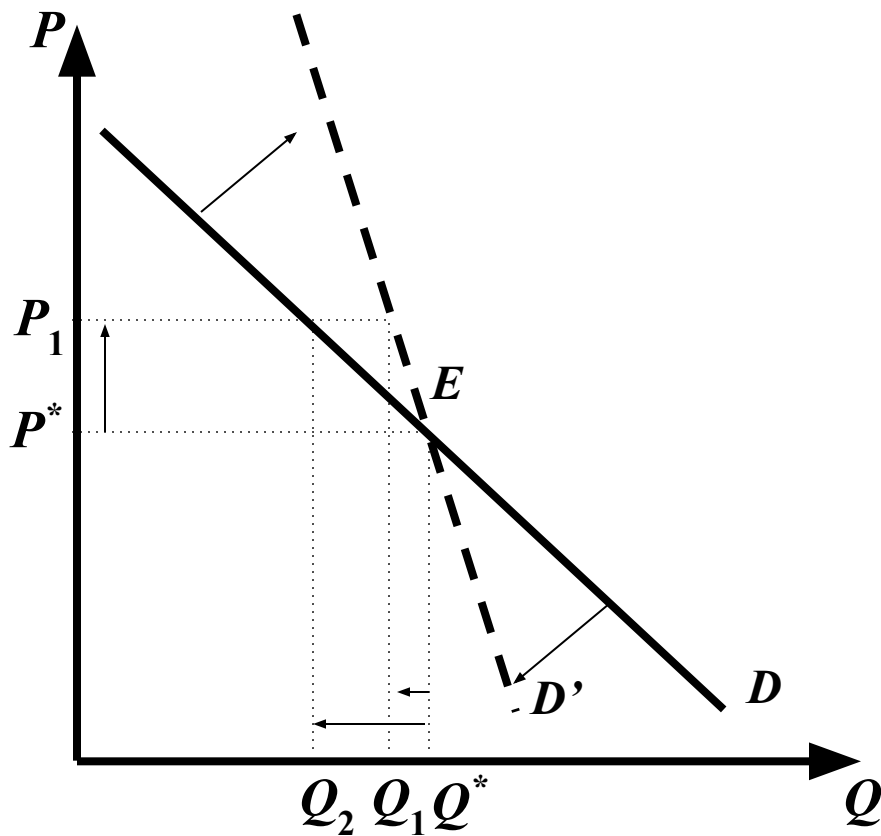


Czy dostrzegasz obszar odpowiadający wpływom z tego podatku do budżetu państwa? Oczywiście chodzi o pole  $P_1P_2AE_1$ .

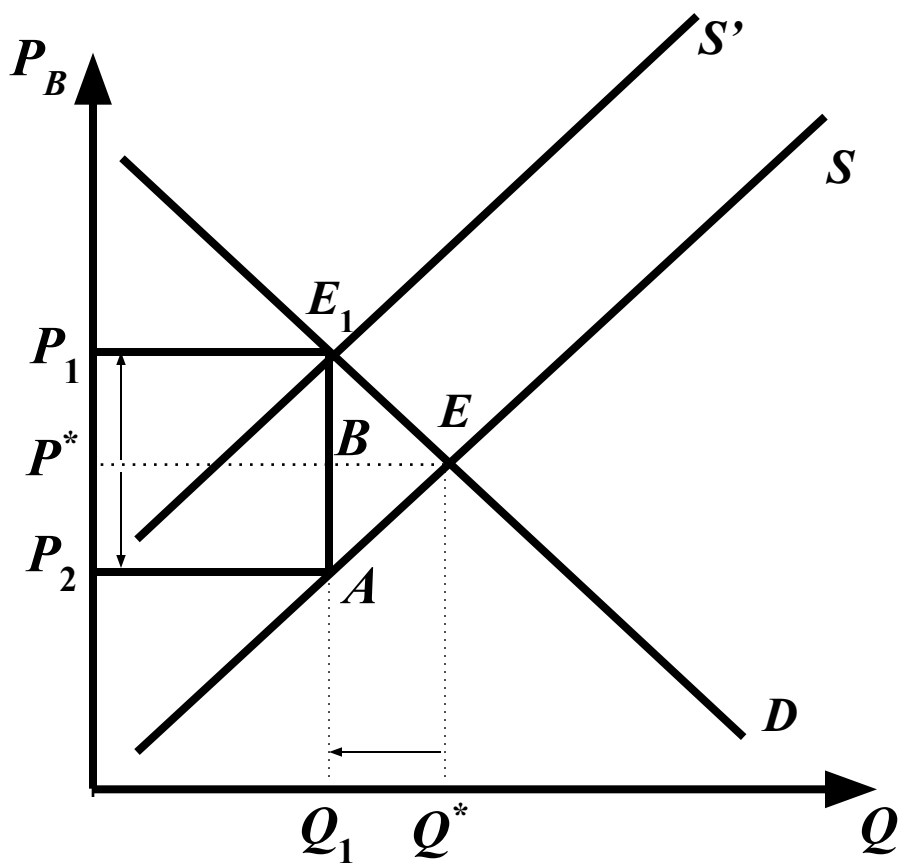
Kiedy właściwie cena dla nabywcy wzrośnie bardziej niż spadnie cena dla sprzedawcy? Być może, w odpowiedzi pomoże Ci „**TEORIA GWOŹDZIA**”?

## Teoria gwoźdza





**Co to właściwie znaczy, że linia popytu staje się bardziej stroma? Otóż w takiej sytuacji, reagując na wzrost ceny ( $P^* > P_1$ ), nabywcy ograniczają zapotrzebowanie mniej niż w przypadku względnie płaskiej linii popytu!  $Q^* - Q_1 < Q^* - Q_2$ . Przyczyną może być np. brak bliskich substytutów droższego dobra...**



**Na jakim rynku wprowadzenie podatku od sprzedaży spowoduje większy wzrost ceny, na rynku mleka, czy wody mineralnej?**